

Versie 10 april 2025

Bijgewerkt 11 april n.a.v. vergadering – versie na afstemming commissie Pensioenzaken

**Monitoring nationale regelgeving en
rechtspraak**

VERTROUWELIJK

Contactinformation

Prinses Margrietplantsoen 90

2595 BR Den Haag

Postbus 93158

2509 AD Den Haag

T + 31 (0)70 76 20 220

info@pensioenfederatie.nl

www.pensioenfederatie.nl

© All rights reserved. Pensioenfederatie, Den Haag, May 2024. Members of the Federation of the Dutch Pension Funds are authorized to use the content of this document without any prior consent. It is strongly advised to check the EU's websites for the most recent updates of the EU's policies.

In case you are of the opinion a certain topic is not mentioned and yet seems to be relevant, please don't hesitate to contact us.

INHOUDSOPGAVE

1.	Inleiding.....	4
2.	Wetsvoorstellen, implementatiewetgeving en beleidsvoornemens.....	6
2.1	Wet toekomst pensioenen (36 067)	6
2.1.1	Nabestaandenpensioen.....	7
2.1.2	btw	8
2.1.2	AOW + vijf jaar.....	9
2.2	Wetsvoorstel uitkering ineens, RVU en verlofsparen + herziening uitkering ineens (36 154).....	10
2.3	Wetsvoorstel Pensioenverdeling bij scheiding (WPS) (inwerkingtreding per 1 januari 2027 →2028)	12
2.5	Wetsvoorstel arbeidsmarkt in balans (sector-indeling / geen premie toch recht).....	13
2.6	Plan van aanpak witte vlekken.....	15
2.7	Rapport Borstlap / Voortgangsbrief ZZP.....	16
2.8	Kwaliteit pensioenadministraties	18
2.9	Wetsvoorstel Wet eigen strategie pensioenfondsen (WESP)	18
2.10	Wetsvoorstellen die pensioenfondsen kunnen raken.....	19
2.12	Ombudsman Pensioenen	23
2.13	Nationale groene agenda	24
2.14	Regeling vervroegd uittreden (RVI) en Maatwerkregeling duurzame inzetbaarheid en eerder uittreden (Mdieu)	24
2.15	Werkloosheidswet en loondoorbetaling in faillissement	24
2.16	OCTAS	25
3.	Jurisprudentie.....	28
3.1	Civiel.....	30
	Invaren & eigendomsrecht	30
	Scheiding.....	30
	Vorderingen van en op pensioenfondsen/pensioenuitvoerders.....	31
	Vorderingen op of van werkgevers	31
	Internationaal	33
	Governance pensioenfondsen.....	33
	Overig	33
3.2	Fiscaal.....	34
3.3	Bestuursrecht en sociaal zekerheidsrecht	34
3.4	KIFD en GIP	35
	Bijlage 1 wetgeving rond en in verband met gender en partnerschap	38
	Bijlage 2 achtergronden bij het wetsvoorstel Wet pensioenverdeling bij scheiden	42
	Bijlage 3 achtergronden bij ‘in welk land willen we werken’	45

1. INLEIDING

Tot de zomer 2021 besprak de commissie Pensioenzaken per vergadering verschillende losse notities over onderwerpen die vrijwel altijd op de agenda werden genoteerd. Dit document geeft een integraal overzicht van onderwerpen die de commissie belangrijk vindt.

- In paragraaf 2.1 is het wetsvoorstel Wet toekomst pensioenen toegelicht. Inclusief de status van het wetsvoorstel dat de transitiedatum naar 1 januari 2028 moet brengen inclusief het amendement van NSC en BBB. Het overzicht van de verschillende Kamerstukken is beperkt tot de gepubliceerde stukken en de openstaande punten rond nabestaandenpensioen.
- In paragraaf 2.1.3 zijn de uitspraken over btw rond ‘fiduciair beheer’ en ‘bestuursondersteuning’ opgenomen. Verder zijn de vijf prejudiciële vragen van de Rechtbank Gelderland opgenomen over wanneer pensioenfondsen kwalificeren als ‘beheer van beleggingsinstellingen’. Toegevoegd was dat de Belastingdienst niet tot een beleidsbesluit komt bij de toezeggingen aan de Kamer. Het advies van de advocaat-generaal aan het Europees Hof van Justitie werd verwacht op 14 maart 2024. In september 2024 heeft het Hof van Justitie van de Europese Unie uitspraak gedaan ([C639-22](#)). In februari 2025 is een zitting gehouden door de Rechtbank Gelderland. **Een uitspraak mag eind april of mei 2025 worden verwacht.**
- In paragraaf 2.2 is benoemd dat de behandeling van het wetsvoorstel Wet herziening bedrag ineens door de Tweede Kamer **is afgerond. Het wetsvoorstel ligt nu bij de Eerste Kamer.**
- In paragraaf 2.3 is toegelicht dat de behandeling van het wetsvoorstel WPS is uitgesteld. De koepels overleggen over wat zij terug willen zien in een nota van wijziging. **SZW liet weten dat deze nota begin 2026 wordt verwacht. De inwerkingtreding is op 1 januari 2028 gesteld, maar is (formeel) afhankelijk van de behandeling van het wetsvoorstel dat de transitie naar 1 januari 2028 brengt.** De inhoudelijke toelichting is verplaatst naar een bijlage. In de tweewekelijkse nieuwsbrief van 30 januari 2024 is een [actueel overzicht](#) voor de sector geplaatst.
- In paragraaf 2.5 is de stand van zaken van het laatste overleg met EZK en de KvK niet meer herhaald. Toegelicht is waarom een brief aan de KvK is verstuurd.
- In paragraaf 2.6 en 2.7 is beschreven dat met de brieven aan Tweede Kamerbrief van [5 juli 2022](#) en [16 december 2022](#) en de brief van 3 april 2023 ([29 544 nr. 1176](#)) de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid de Kamer informeerde over de handhaving van de Wet deregulering arbeidsrelaties. Vanuit de pensioensector is een werkgroep gevormd die deze ontwikkeling volgt en koppelt aan de conceptrichtlijn van de Europese Commissie over werkenden in de platformeconomie. Op 11 november 2024 is de [Platformarbeidrichtlijn \(2024/2831\)](#) gepubliceerd die op 2 december 2026 moet zijn geïmplementeerd door de Nederlandse overheid. Belangrijke overwegingen zijn dat ook atypische overeenkomsten, zoals aanbod en aanvaarding via een digitale tool, aan werkenden bescherming moeten bieden.
- Paragraaf 2.7 beschrijft aan het einde dat een gesprek met de Belastingdienst is gepland rond ‘schijn’zelfstandigen op het moment dat het moratorium op de handhaving van de Wet deregulering beoordeling arbeidsverhoudingen wordt opgeheven. Uit gesprekken met SZW en de Belastingdienst wordt duidelijk dat zij de uitgezette lijn niet verlaten. De lijn is:
 1. het beoogde wetsvoorstel brengt alleen verduidelijking aan juridisch wijzigt er niets (markt)partijen zijn sinds de Wet DBA zélf verantwoordelijk voor een juiste typering;
 2. pensioenfondsen moeten vanaf de beoogde ingangsdatum van het wetsvoorstel (1 januari 2025) net zo krachtig handhaven als zij sinds 2016, na het verval van de ‘verklaring arbeidsrelatie’ verplicht waren; en
 3. hooguit wordt het voor de werkende gemakkelijker om een dagvaarding uit te brengen.

In het tweede kwartaal 2024 is een [ledenmail](#) aan alle pensioenfondsen gestuurd met daarbij een [discussienota](#) die ook een conceptreglementswijziging bevat. Aanbevolen wordt om na te gaan op welke manier de risico's van onbepaald claimgedrag in de toekomst per 1 januari 2025 kunnen worden beperkt. In het vierde kwartaal 2024 is een [webinar](#) gehouden. De Raad van State [W12.24.00156/III](#) bracht een advies uit waarin aandacht wordt gevraagd voor het dilemma van pensioenfondsen. Zie de laatste bijlage voor de belangrijkste passage uit het advies. Op 9 januari 2025 kwam het onderwerp op een bpf-event aan de orde. Van dit overleg is een [samenvatting](#) beschikbaar.

- Paragraaf 2.9 over Wet eigen strategie pensioenfondsen is (sinds het vierde kwartaal 2023) toegevoegd aan de rapportage omdat in het eerste kwartaal 2023 de initiatiefnota uit 2018 is behandeld. Dit wetsvoorstel is in februari 2025 [ingetrokken](#). **Deze paragraaf verwijderen we uit de derde kwartaal rapportage 2025.**
- De inwerkingtreding van het [besluit inkomstenverhoudingen](#) is uitgesteld naar 1 januari 2025 en dit is later verlengd. Belastingdienst en het UWV onderzoeken of 2028 haalbaar is. In paragraaf 2.10.3 staat meer over dit besluit. Tot nu toe zien experts uit de sector nog geen (grote) gevolgen.
- In paragraaf 2.10.4 is de actuele ontwikkeling rond gender en genderwijziging weergegeven en in de [bijlage](#) van deze rapportage een overzicht van samenhangende regels rond gender en partnerschap. In augustus 2022 werd bekend dat Kamerlid Van Ginneken heeft aangekondigd het amendement in te zullen trekken en aangegeven dat zij een initiatiefwetsvoorstel zal indienen in de geest van het amendement. De Pensioenfederatie heeft op 11 juli 2022 een [discussiestuk](#) gepubliceerd. Nieuw is toegevoegd een verzoek van D66 om non-binaire vermeldingen mogelijk te maken.
- In paragraaf 2.12 is een passage over de aanbevelingen van de Ombudsman Pensioenen opgenomen. **In februari 2025 is een ledenmail aan pensioenfondsen gestuurd met de visie van de commissie Pensioenzaken op de aanbevelingen.**
- In paragraaf 2.13 is **(sinds de het vierde kwartaal)** een nieuw, nationaal wetgevingsinitiatief inzake groen investeren opgenomen.

De jurisprudentie is opgenomen in hoofdstuk 3. Aan het begin van dit hoofdstuk 3 worden de zaken aangehaald die door de commissie Pensioenzaken belangrijk worden gevonden.

Tot slot

Heeft u onderwerpen die u mist, laat het de Pensioenfederatie [weten](#).

2. WETSVORSTELLEN, IMPLEMENTATIEWETGEVING EN BELEIDSVOORNEMENS

Juristen en beleidsadviseurs hebben behoefte aan een overzicht van de status van regelgeving en een korte beschrijving van het dossier en waar dat nodig is de inzet die de Pensioenfederatie pleegt. Dit hoofdstuk voorziet daarin.

Nieuw in de vorige rapportage was het ingediende wetsvoorstel waarmee waardeoverdracht klein pensioen wordt verbeterd (§ 2.6). Dit wetsvoorstel is inmiddels aangenomen door de Eerste Kamer.

2.1 Wet toekomst pensioenen (36 067)

Belangrijke ontwikkeling is dat het [wetsvoorstel](#) de datum van de Wtp-transitie naar 1 januari 2028 moet brengen is ingediend. Dit wetsvoorstel is in behandeling. NSC heeft met BBB een amendement ingediend ([36 578 nr. 8](#)) en een spoedaanvraag aan de Raad van State is uitgebracht.

Het [advies](#) zal er toe moeten leiden dat de minister van SZW het amendement ontraadt.

Het amendement leidt volgens de RvSt tot verschillende complicaties voor de uitvoering en een ernstige verstoring van het transitieproces. Ook doet het amendement afbreuk aan het collectieve karakter van het pensioenstelsel. De mede ingevolge internationale verdragen geldende rol van sociale partners daarbij is miskend. De Afdeling stelt verder vragen bij de geschiktheid van een referendum voor de onderhavige problematiek en de legitimiteit van de uitkomst.

Hoewel met het amendement wordt beoogd juridische complicaties en conflicten te voorkomen, concludeert de RvSt dat het zeker niet tot minder juridische complicaties en conflicten leidt. Bij de individuele bezwaarmogelijkheid wijst de Afdeling ook op de daaraan verbonden juridisch-technische complicaties waarvoor geen regeling is getroffen.

Naast de Raad van State zijn de volgende publicaties beschikbaar waarin wordt gereageerd op het amendement.

[Kamerstuk 36578, nr. 11 Brief regering](#) van 17 maart 2025

[Reactie Stichting van de Arbeid](#)

[Reactie Pensioenfederatie](#)

[Reactie Verbond van Verzekeraars](#)

[Reactie AFM](#)

[Reactie DNB](#)

[Inzicht in transitie-effecten](#), DNB

[Quick scan Belastingdienst](#)

[Reactie Raad voor de Rechtspraak](#).

De reacties zijn (vrijwel) allemaal negatief. De Raad voor de Rechtspraak geeft aan dat geen inschatting van de werklust is te maken. De raad lijkt erkentelijk te zijn voor de introductie van de Geschilleninstantie Pensioenfondsen.

Op 10 april 2025 volgde een nader gewijzigd amendement van NSC en BBB en een nieuw amendement van de SP.

– [Nader gewijzigd amendement van het lid Joseph c.s. ter vervanging van nr. 10 over het invoeren van een goedkeuringsrecht bij interne waardeoverdracht van pensioenen \(36578-12\)\(DOCX\)](#)

– [Amendement van het lid Van Kent over het met een jaar extra verlengen van de transitieperiode](#)

De Pensioenfederatie reageerde op 10 april 2025 op het nader, gewijzigde amendement van NSC en BBB.

Op 31 maart 2022 is het wetsvoorstel Wet toekomst pensioenen ingediend bij de Tweede Kamer ([36 067 nr. 1](#)). De belangrijkste stukken zijn op deze manier te vinden:

- het wetsvoorstel ([36 067 nr. 2](#))
- de memorie van toelichting ([36 067 nr. 3](#))
- het nader rapport behorend bij het advies van de Raad van State ([36 067 nr. 4](#))
- de brief van de minister ([36 067 nr. 5](#)) met [bijlagen](#)
- de nota naar aanleiding van het verslag ([36 067 nr. 7](#))
- de nota van wijziging ([36 067 nr. 8](#))
- de tweede nota van wijziging ([36 067 nr. 15](#))
- de derde nota van wijziging ([36 076 nr. 43](#))

De behandeling van het wetsvoorstel werd op 20 april 2023 uitgesteld naar 22 en 23 mei 2023, met stemming een week later. Inmiddels is sprake van publicatie van de volgende teksten:

- [stb-2023-216 Wet toekomst pensioenen.pdf](#)
- [stb-2023-235-wettelijke rente 6 procent.pdf](#)
- [stb-2023-220 besluit uitvoering nettopensioen.pdf](#)
- [stb-2023-219-besluit wijziging FTK uitvoering Pw en Wvb vanwege parameters .pdf](#)
- [stb-2023-217-besluit toekomst pensioenen.pdf](#)
- [stb-2023-221-besluit experiment pensioenregelingen zelfstandigen.pdf](#)
- [stcrt-2023-18069 Pensioenreglement Abp en militairen.pdf](#)
- [stcrt-2023-17726 Regeling Pw en Wvb.pdf](#)
- [stcrt-2023-17727-Regeling-VBB-Bpf-2000.pdf](#)
- [stcrt-2023-18570-verzamelbesluit-pensioenen-10-juli-2023.pdf](#)

Het inwerkingtredingsbesluit kwam daarna beschikbaar [stb-2023-218-besluit-inwerkingtreding Wtp en besluit Wtp.pdf](#).

Status van Wtp gerelateerde trajecten

Sinds begin februari 2024 wordt in de tweewekelijkse nieuwsbrief een update gegeven van de WTP-trajecten. [Elke twee weken verschijnt een update](#). Zie voor de nieuwsbrieven deze [link](#).

2.1.1 Nabestaandenpensioen

Na de internetconsultatie is het gesprek op gang gekomen over:

- de definitie van partner- en gezamenlijke huishouding; en
- de vorm van dekking.

In het wetsvoorstel dat op 30 maart 2022 bekend werd is toegevoegd dat wanneer ongehuwd samenwonenden niet meer op hetzelfde adres wonen omdat één van de partners vanwege ouderdom of ziekte wordt opgenomen in een verpleeg- of verzorgingshuis, de personen nog wel kunnen voldoen aan het partnerbegrip en zodoende in aanmerking kunnen komen voor partnerpensioen.

Om partners laagdrempelig toegang te geven tot een dekking voor het partnerpensioen, krijgen pensioenuitvoerders de mogelijkheid om een partnerverklaring te gebruiken. Met die partnerverklaring kunnen partners verklaren dat zij een gezamenlijke huishouding voeren (wonen op hetzelfde adres) en zorg voor elkaar dragen en dat zij in het kader van de pensioenregeling gezien willen worden als partners. De pensioenuitvoerder zal deze partnerverklaring vervolgens verwerken in de administratie zodat bijvoorbeeld ook op het pensioenoverzicht duidelijk wordt dat er sprake is van een partner. Niet alle pensioenuitvoerders hebben behoefte om bij leven te weten wie de partner is en prefereren partnerschap vast te stellen op het moment dat de deelnemer is overleden. In het geval dat partners een gezamenlijke huishouding vormen en er bij leven van de deelnemer ook geen gezamenlijke partnerverklaring is ingevuld, biedt dit wetsvoorstel de mogelijkheid een eenzijdige partnerverklaring te hanteren. Het is in dat geval aan de achterblijvende partner om aan te tonen dat er sprake was van een gezamenlijke huishouding (samenwonen op één adres) waarbij sprake was van zorg voor elkaar.

De uitlooperperiode bij einde dienstverband is standaard drie maanden.

Vanuit de wetgeving wordt geen beperking opgelegd ten aanzien van de maximale duur van de vrijwillige voortzetting van de risicodekking na afloop van de uitlooperperiode van drie maanden dan wel de voortzetting tijdens de WW-periode. Decentrale sociale partners kunnen echter in de pensioenovereenkomst overeenkomen dat de vrijwillige voortzetting door uitruil beperkt wordt in de tijd. Naast een beperking in de tijd kunnen decentrale sociale partners ook een maximum bepalen aan de hoeveelheid pensioenkapitaal die uitgeruild kan worden voor de financiering van de risicopremie. Wettelijk gezien wordt de keuzemogelijkheid beperkt door de hoogte van de afkoopgrens.

De samenhang tussen de Wet pensioenverdeling bij scheiding en de Wet toekomst pensioenen is nader toegelicht paragraaf 2.5.

Inmiddels is het [Servicedocument Nabestaandenpensioen](#) beschikbaar. En een [Servicedocument arbeidsongeschiktheid](#).

2.1.2 btw

Het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid liet in de Memorie van Toelichting ([36 067 nr. 3](#)) van het wetsvoorstel Wet toekomst pensioenen ([36 067](#)) ten aanzien van btw over beheer van pensioengelden weten dat beheer in de **opbouwfase** van de nieuwe pensioenovereenkomsten is **vrijgesteld** van btw.

Voor de **uitkeringsfase** maakt het ministerie een verschil in:

- de uitkeringsfase van een **flexibele** premieovereenkomst waarin sprake is van doorbelegging voor directe rekening en risico van de pensioengerechtigde en er geen sprake is van een uitkeringstoezegging: beheer **niet belast**; en
- de **vaste uitkering**, waarmee de beleggingsrisico's en –rendementen niet door de pensioengerechtigde worden gedragen: beheer **belast met btw**.

Dat laatste blijft de pensioensector de ministeries van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en Financiën verdeeld houden. De Rechtbank Gelderland heeft besloten om prejudiciële vragen aan het Europese Hof van Justitie te stellen. Het antwoord op deze vragen helpt ons ook om het laatste vraagpunt helder te krijgen: wie draagt uiteindelijk het risico? De planning ziet er als volgt uit:

- formuleren de prejudiciële vraagstelling (mei/juni 2022);

- procedure bij het EHvJ (2023-2024)0F¹;
- uitspraak door de Rechtbank Gelderland (2024);
- hoger beroep bij het Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden (2025-2026); en
- cassatie bij de Hoge Raad (2027).

De stuurgroep btw, kantoor Brussel, advieskantoren en PensionsEurope werken hierin nauw samen. Waar dat mogelijk is zullen we uiteraard proberen de termijn te verkorten. Drie van de vijf vragen zijn als volgt samen te vatten:

1. Is belangrijk dat de deelnemer individueel beleggingsrisico draagt **of** deelnemers als collectief (en niemand anders) risicodragers zijn?
2. Is belangrijk wat de **omvang** van het collectieve dan wel het individuele risico is?
3. Is belangrijk dat ook **andere** factoren de hoogte van de pensioenuitkering mede bepalen, zoals het aantal jaren van pensioenopbouw, de hoogte van het salaris en de rekenrente?

In de Tweede Kamer is aan de orde gesteld dat bij: '*partijen [...] onduidelijkheid [bestaat] over de btw-plicht bij de voorbereidende handelingen voor de pensioenwet; [...] Kan de minister duidelijkheid geven over die btw-vrijstelling?*' (36 067 nr. 26) en daarop volgt de volgende toezegging van de regering: [...] *Het lid Smals heeft gevraagd of de btw-vrijstelling ook geldt voor de voorbereidende handelingen. Dat is het geval voor zover deze voorbereidende werk-zaam-heden vallen onder het beheer van een pensioenregeling, waarvoor een btw-vrijstelling geldt. Voor zover bedoeld wordt op het recht op aftrek van de btw op voorbereidende handelingen moet het aftrekrecht worden bepaald op basis van de algemeen gebruikelijke btw-regels die daarvoor gelden.* (36 067 nr. 30).

In juni 2013 werd duidelijk dat er geen 'beleidsbesluit' wordt genomen om op die manier zaken gemakkelijk af te wikkelen. In plaats daarvan kunnen pensioenfondsen laten weten of zij door de Pensioenfederatie bijgepraat willen worden in aanvulling op een eerder webinar van 18 november 2022. Op 17 januari 2024 sprak Edwin van Kasteren van PwC over het op 14 januari 2024 verwachte advies van de advocaat-generaal bij het Europese Hof van Justitie. Van het gehouden bpf-event is een korte samenvatting beschikbaar. De advocaat-generaal heeft een advies gepubliceerd. Naar aanleiding van dit advies is een overzicht in de tweewekelijkse nieuwsbrief van 26 maart 2024 gepubliceerd. De uitspraak werd oorspronkelijk verwacht in juni 2024. De uitspraak (C639-22) kwam op 5 september 2024 beschikbaar en bevat nieuwe elementen die om verdere studie vragen en een concrete beoordeling per pensioenfonds. Inmiddels hebben de Rechtbanken om nieuwe processtukken gevraagd en dit vraagt inzet van actuarissen en beleggingsexperts.

In het eerste kwartaal 2025 vond de zitting bij de Rechtbank Gelderland plaats. De rechtbank neemt meer tijd dan de standaardtermijn van zes weken. De uitspraak mag eind april of in mei 2025 worden verwacht.

2.1.2 AOW + vijf jaar

Met de Wet toekomst pensioenen is een bestaand V&A vervallen. Dat zou betekenen dat vijf jaar na de AOW-datum een uitkering zou moeten ingaan. Dat vinden pensioenfondsen ongewenst vanwege het fenomeen 'spoorloze deelnemers'. De vrijval van voorzieningen zou beter tegemoet kunnen

¹De prejudiciële vragen komen uit een combinatie van de volgende uitspraken: [ECLI:NL:RBGEL:2022:5656](#);

[ECLI:NL:RBGEL:2022:5652](#); [ECLI:NL:RBGEL:2022:5653](#); [ECLI:NL:RBGEL:2022:5654](#); en [ECLI:NL:RBGEL:2022:5657](#).

Het EHvJ heeft de volgende zaaknummers gepubliceerd: [C-644/22](#), [C-643/22](#), [C-642/22](#), [C-641/22](#) en zaak [C-640/22](#). De inschatting – op basis van zeven recente zaken - is dat de termijn er als volgt uitziet: registratie plus 2 tot 3 maanden. En daarna twee maanden reactietermijn voor lidstaten. Rekenend vanaf 12 oktober 2022 (de 'datum van neerlegging van het stuk dat het geding inleidt') komen we dan op midden februari 2023.

komen aan andere deelnemers dan dat loonheffingen worden afgedragen. De Belastingdienst en het ministerie zijn bezig met het vinden van een werkbare oplossing voor de AOW+5 jaar problematiek. Zij hebben diverse oplossingsrichtingen besproken voor het vraagstuk AOW + vijf jaar, waaronder een wijziging van een artikel in de Wet LB 1964.² Naar verluidt is een wijziging aangemeld voor de Fiscale Verzamelwet 2027. **Dit is ambtelijk vertrouwelijke informatie en niet bestemd voor publicatie en/of overleg met beleidsmakers. Voor vragen: gerard.metske@pensioenfederatie.nl.**

In de tussentijd zal de Belastingdienst niet handhaven op hetgeen in [V&A 18-009](#) was voorgeschreven en het aangevulde [artikel 18 a lid 4 Wet LB](#).

2.2 Wetsvoorstel uitkering ineens, RVU en verlofsparen + herziening uitkering ineens (36 154)

De Eerste Kamer heeft het [wetsvoorstel 35 555](#) op 12 januari 2021 zonder stemming [aangenomen](#). De tijdens de plenaire behandeling van het wetsvoorstel op 12 januari ingediende motie-Oomen-Ruijten (CDA) c.s. over het keuzerecht voor een bedrag ineens ([35.555, H](#)) is op 19 januari 2021 na [stemming bij zitten en opstaan](#) aangenomen.³

Minister Schouten heeft op 18 januari 2023 [de nota naar aanleiding van het verslag](#) voor het wetsvoorstel herziening bedrag ineens naar de Tweede Kamer gestuurd. Deze nota hoort bij het wetsvoorstel Wet herziening uitkering ineens ([36 154](#)).

In de [begeleidende brief](#) heeft de minister aangegeven dat zij de inwerkingtredingsdatum van 1 januari 2024 'haalbaar' achtte. Tegelijkertijd geeft zij in deze brief aan dat het belangrijk is dat pensioenuitvoerders deelnemers tijdig kunnen informeren over de mogelijkheid van het opnemen van het bedrag ineens en de gevolgen daarvan. In de rapportage over het derde kwartaal 2023 werd vermeld dat de minister de Kamer informeerde over uitstel van de inwerkingtreding ([36 154 nr. 8](#)) daarin is gemeld dat, als het wetsvoorstel wordt aangenomen, de wet niet eerder ingaat dan 1 juli 2024. De Kamerbehandeling stond gepland in de week van 19 juni 2023. Het is nog niet duidelijk hoe de behandeling van het wetsvoorstel zal verlopen, mogelijk wordt het wetsvoorstel controversieel verklaard gelet op de demissionaire status van het kabinet en de gehouden verkiezingen in november 2023. De inwerkingtreding van het wetsvoorstel is in ieder geval uitgesteld naar 1 januari 2025. Dat gebeurde per [brief van 9 november 2023](#).

² Artikel 18 a Wet LB [...]

4. Een ouderdomspensioen:

- a. gaat niet eerder in dan op de eerste dag van de kalendermaand waarin de werknemer of gewezen werknemer de leeftijd bereikt die tien jaar lager is dan de voor het betreffende kalenderjaar geldende pensioengerechtigde leeftijd, bedoeld in artikel 7a, eerste lid, van de Algemene Ouderdomswet, tenzij in de pensioenregeling een eerdere ingangsdatum als uiterlijke ingangsdatum is opgenomen; en
- b. gaat niet later in dan op het tijdstip waarop de werknemer of gewezen werknemer de leeftijd bereikt die vijf jaar hoger is dan de pensioengerechtigde leeftijd, bedoeld in artikel 7a, eerste lid, van de Algemene Ouderdomswet.

³ Naar aanleiding van de behandeling van het wetsvoorstel in het parlement zijn de volgende punten voor het overleg met het ministerie van Financiën en het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid van belang:

- fiscale toelaatbaarheid van het uitstellen van de uitkering ineens om op die manier consequenties voor toeslagen te voorkomen;
- uitvoerbaarheid van RVU-regelingen door pensioenfondsen; en
- fiscale toelaatbaarheid van het doorbouwen van ouderdomspensioen tijdens de betaling van een RVU.

De Pensioenfederatie en het Verbond van Verzekeraars hebben eind maart 2022 een brief aan de minister voor Armoedebeleid, Participatie en Pensioenen verstuurd met de volgende boodschappen:

- inwerkingtreding per 1 januari 2023 is niet haalbaar; en
- zorgvuldige informatieverstrekking vraagt ruime implementatietermijn na parlementaire behandeling.

Het is bekend dat de Pensioenfederatie een termijn van 6 tot 9 maanden cruciaal vindt om naar de deelnemers toe zorgvuldig te kunnen communiceren. Afhankelijk van de behandeling in de Tweede Kamer zal duidelijk moeten worden of 1 januari 2025 realistisch is. De antwoorden op de Kamervragen hebben betrekking op onder meer de omvang van de doelgroep voor het uitstel van het bedrag ineens, de gelijke behandelingsaspecten hierbij, de gevolgen voor de toeslagen en de informatieverstrekking door de overheid en de pensioenuitvoerders en wordt een aantal maatregelen getoond voor de gevolgen van de opname van het bedrag ineens voor de belastingheffing en eventuele toeslagen. De mogelijke behandeling van het wetsvoorstel stond gepland voor het zomerreces van 2024 op [27 mei 2024](#). Die datum is niet gehaald. De Tweede Kamer heeft het voorstel (EK, C) op 8 oktober 2024 [aangenomen](#). Voor stemden: GroenLinks-PvdA, Volt, D66, ChristenUnie, SGP, CDA, VVD, BBB, JA21, FVD en PVV. Tegen: SP, PvdD, NSC en DENK. De [inbreng](#) voor het [verslag](#) door de Eerste Kamercommissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) vond plaats op 12 november 2024. Het verslag is in bewerking.

Per brief van 10 september 2024 geeft de minister van SZW aan dat het wetsvoorstel niet eerder dan 1 juli 2025 in werking zal treden ([EK, 36.154 / 36.555, B met bijlage](#)). De Eerste Kamercommissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) heeft op 7 februari 2025 de [nota naar aanleiding van het verslag \(EK, E met bijlage\)](#) ontvangen en besprak op 11 februari 2025 de [nadere procedure](#). Laatste beantwoording van Kamervragen ([nota van naar aanleiding van het verslag nr. E](#)) liet zien dat de datum van 1 januari 2026 wordt genoemd maar ook overgang na de transitie is niet uitgesloten. Op 13 maart 2025 gaf de minister van SZW in een [brief](#) aan de Eerste Kamer aan dat hij de inwerkingtreding van dit wetsvoorstel uitstelt tot 1 juli 2026. Dat verder uitstel mogelijk is werd nog eens bevestigd in een deskundigen bijeenkomst van de Eerste Kamer waarin de uitvoerbaarheid gedurende de transitie werd benoemd. Van deze deskundigenbijeenkomst kwam in maart 2025 een [conceptverslag](#) beschikbaar. Andere bijlagen van het Nibud die een rekentool wil ontwikkelen zijn: [Brief van de minister van SZW over uitstel van de inwerkingtredingsdatum van het bedrag ineens en vooronderzoek Nibud naar een tool voor het bedrag ineens \(EK 36.154, F\)](#), [Vooronderzoek tool bedrag ineens \(Nibud, januari 2025, 38p.\)](#) en [Literatuurstudie ten behoeve van de ontwikkeling van een tool bedrag ineens \(Nibud, januari 2025, 33p.\)](#)

Op dinsdag 18 maart gingen senatoren hierover in gesprek met NIBUD, AFM, de Belastingdienst en de pensioenfondsen PRWI en PFZW. Onderwerpen van gesprek waren:

- de verantwoordelijkheid van pensioenfondsen voor een goede keuzebegeleiding
- een tool die NIBUD kan ontwikkelen om deelnemers te helpen
- de samenloop met de transitie
- de uitdagingen voor deelnemers om de communicatie over zowel de transitie als het bedrag ineens te kunnen overzien

Ook de tijdige communicatie met de deelnemer en het op tijd beschikbaar zijn van de Nibud-tool kwamen aan de orde. De Eerste Kamer beslist op 1 april hoe ze verder gaat met de behandeling van dit wetsvoorstel.

Wil je meer weten? Kijk de [deskundigenbijeenkomst](#) terug. Hier vind je ook de stukken.

De Pensioenfederatie heeft net als in de Tweede Kamer in de Eerste Kamer [gepleit](#) voor voldoende flankerend overheidsbeleid. Zodat deelnemers goed kunnen voorzien wat de gevolgen zijn van het opnemen van een bedrag ineens, zowel fiscaal als voor toeslagen en

andere inkomensafhankelijke regelingen. Met name voor kwetsbare groepen kunnen de gevolgen groot zijn. Het is van belang dat zij die goed in beeld hebben op het moment dat zij voor het bedrag ineens kiezen.

2.3 Wetsvoorstel Pensioenverdeling bij scheiding (WPS) (inwerkingtreding per 1 januari 2027 →2028)

Het [wetsvoorstel \(35287\)](#) Wet pensioenverdeling bij scheiding 2021 en het [conceptbesluit](#) bij deze wet zijn beschikbaar. Op 30 maart 2022 diende de minister voor Armoedebeleid, Participatie en Pensioenen het wetsvoorstel Wet toekomst pensioenen in bij de Tweede Kamer. Het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid liet in het [Nadere Rapport](#) naar aanleiding van het advies van de Raad van State weten dat de inwerkingtreding van de Wet pensioenverdeling bij scheiding op 1 januari 2027 wordt gesteld. Het ministerie verwachtte niet meer voor de zomer van 2023 een nota van wijziging WPS in te dienen waarin dit uitstel wordt geformaliseerd gecombineerd met twee overbruggingsregelingen:

- verplichte medewerking aan conversie als daarom wordt verzocht; en
- termijn indienen vereveningsformulier verlengen.

Daarmee waren de [lobbypunten](#) van de pensioenkoopels [zoals beschreven in de bijlage](#) niet verdwenen, maar [lag](#) de focus [in 2024](#) op de overbruggingsmaatregelen.

Het [Nader Rapport](#) bij het wetsvoorstel [Wet toekomst pensioenen](#) legt verband met het zogeheten 'pensioenverweer' uit artikel 1:153 van het Burgerlijk Wetboek en de 'zware IT-lasten' van zowel het wetsvoorstel [Wet toekomst pensioenen](#) als [Wet pensioenverdeling bij scheiding](#). De Pensioenfederatie ondersteunt de motivering van het ministerie waaruit blijkt in de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel alvast rekening gehouden wordt met de aanpassingen die volgen uit het wetsvoorstel pensioenverdeling bij scheiding.

De Pensioenfederatie ondersteunt ook het standpunt van het ministerie dat pensioenuitvoerders aan het begin van de transitie een goed beeld moeten hebben van het totaal aan wijzigingen dat beide wetsvoorstellen met zich meebrengen. En dat het daarom wenselijk is om het wetsvoorstel pensioenverdeling bij scheiding na de behandeling van de wetsvoorstel toekomst pensioenen ook snel te behandelen. Tegelijk blijft het belangrijk om tijdig de inhoud van de verwachte nota van wijziging te kennen. Binnen de programmadirectie pensioenwetgeving werd een derde, nieuw team samengesteld. Daarmee is in het tweede kwartaal kennism gemaakt. Met het Verbond van Verzekeraars en SZW werd een periodiek overleg opgestart om de vierde nota van wijziging voor te bereiden. Deze komt later dan eerder verwacht, wij verwachten begin 2026 conceptteksten. De [planning](#) rond de vierde nota blijkt uit de verzamelbrief pensioenonderwerpen najaar 2024 van de minister van SZW. [Het](#) [voornemen van SZW is om de invoering/uitvoering van de WPS niet te laten samenvallen met de Wtp-transitie. Dat staat ook in de verzamelbrief pensioenen van eind 2024: 'De beoogde inwerkingtredingsdatum van het wetsvoorstel pensioenverdeling bij scheiding blijft 1 januari 2028.'](#)

[De einddatum van de Wtp-transitie staat formeel nog op 1 januari 2027. Het wetsvoorstel dat de datum van de Wtp-transitie naar 1 januari 2028 moet brengen is nu in behandeling \(inclusief een amendement van NSC en BBB en de spoedaanvraag aan de Raad van State\). Zie § 2.1.](#)

In overleg met de werkgroep WPS en de meelesgroep servicedocument WPS werken we aan goede samenhang tussen de wetsvoorstellen en een goede voorbereiding op beide wetsvoorstellen.^{1F4} Voorafgaand aan de transitie is het belangrijk om gemelde vereveningen daadwerkelijk te verwerken en ook te koppelen aan een BSN van de ex-partner van de deelnemer en ook alle bijzondere partnerpensioenen eveneens te koppelen aan een BSN van de ex-partners. Op die manier zijn pensioenfondsen klaar om ook de aanspraken op mijnpensioenoverzicht.nl te publiceren. Alhoewel dit geen verplichting is vanuit het wetsvoorstel WPS, komt deze verplichting op termijn op pensioenfondsen af en is het verstandig hiermee in de transitie rekening te houden. Ondanks een verstuurd brief aan het ministerie van SZW is van de RvIG nog geen uitnodiging ontvangen sinds het laatste gesprek in mei 2023. In het tweede kwartaal 2024 vond wel een telefoongesprek plaats. Van voortgang om per 1 januari 2025 het autorisatiebesluit aangepast te hebben is echter nog geen sprake. **De Pensioenfederatie overlegt op het niveau van leidinggevenden over de impasse.**⁵

In de bijlage staat een samenvatting van het wetsvoorstel.

2.5 Wetsvoorstel arbeidsmarkt in balans (sector-indeling / geen premie toch recht)

Het [wetsvoorstel](#) Wet arbeidsmarkt in balans heeft een relatie met de pensioensector door de voorgestelde afschaffing van de sector-indeling. Een aantal pensioenuitvoerders maakt hiervan gebruik bij het aansluiten van werkgevers en het nagaan van arbeidsongeschiktheid in de sector. Het wetsvoorstel was aanleiding om in het [aanvalsplan](#) 'witte vlekken' het behoud van de sectorindeling als wens op te nemen. De toegenomen aandacht rond gegevensuitwisseling en betrouwbaarheid van gegevens leidde ook tot een [internetconsultatiereactie](#) bij het Handelsregisterbesluit en besluit SUWI. De Handelsregisterwet 2007 wordt op termijn [gewijzigd](#) en gegevenslevering van arbeidsverhoudingen uit de loonaangifteketen mogelijk maakt. Die wetswijziging is nog niet inwerking getreden, maar betekent dat via die route wel gegevens over werknemers worden geleverd (via de loonaangifteketen aan het Handelsregister).^{2F6} Vanuit het project 'witte vlekken' plannen we zowel vanuit/via SZW als vanuit het bureau een overleg met de KvK om een aantal acties verder door te nemen.^{3F7}

⁴ Bent u nog niet aangemeld voor de meelesgroep? [Meldt u dan s.v.p. aan via mail!](#)

⁵ **Rond de 'samenlevingspartner' zoals opgenomen in de Wtp is in maart 2025 een plan van aanpak gedeeld vanuit de RvIG. Dit plan van aanpak voorziet in een actualisering en aanvulling op het bestaande autorisatiebesluit voor pensioenfondsen in 2025.**

⁶ In onze laatste [internetconsultatiereactie](#) bij de voorgenomen wijziging van het Handelsregisterbesluit (die aansluit op de beoogde inwerkingtreding van de wetswijziging) was dat de frequentie van levering van die gegevens te laag is (per kwartaal) om voor pensioenuitvoerders te kunnen gebruiken.

⁷ Daarin bespreken we nog een keer de reden waarom de Kamer van Koophandel [geen RSIN](#) aan eenmanszaken mee gaat/wil geven. Ondanks dat het BSN inmiddels uit identificatienummers is verwijderd voor eenmanszaken bemoeilijkt het ontbreken van en RSIN gegevensuitwisseling. De gespreksonderwerpen zijn levering SBI via loonaangifteketen als werkbaar en betrouwbaar alternatief voor het afschaffen van de sectorindeling, overleg over samenstelling SBI (CBS, KvK, UWV, VNG en Pensioenfederatie) als de SBI het alternatief wordt (mogelijk wens tot verfijnen van de SBI met twee aanvullende kenmerken), overleg verwijsplicht rond verplichte deelneming in een bedrijfstak- of beroepspensioenfonds (voorlichting over, doorverwijzing naar en melding aan verplichtgestelde pensioenfondsen) overleg over inrichting ondernemersplein.nl (actualisering teksten) Verwerking werknemersgegevens die vanuit UWV worden ontvangen (zie aanpassing Handelsregisterbesluit en besluit SUWI en de reactie van de Pensioenfederatie op de internetconsultatie rond het bij voorkeur twee wekelijks leveren van deze gegevens).

Het besluit SUWI is eind 2022 aangepast met een publicatie van het [Verzamelbesluit 2023](#) in het Staatsblad van 16 december 2022. Vanaf 1 januari 2023 kunnen de volgende gegevens uit de loonaangifteketen door UWV aan pensioenuitvoerders worden verstrekt:

- loon in geld,
- waarde niet in geld uitgekeerd loon,
- loon uit overwerk,
- waarde privégebruik auto en
- werknemersbijdrage privégebruik auto.

Dit is een belangrijke formele borging van de gegevensstroom. Met een aantal bedrijfstakpensioenfondsen en uitvoerders is overleg over een mogelijk gebruik van de loonaangifteketen.

Rond RSIN ontving de Pensioenfederatie vanuit EZK het signaal dat, als het alleen gaat om het gemak voor de pensioensector, dat men dan geen wijzigingen in het vooruitzicht ziet en geen RSIN aan eenmanszaken toekent, ondanks dat het een probleem in de hele sociale keten oplevert. In een periodiek overleg in het eerste kwartaal 2023 werd duidelijk dat de KvK geen koppelvlakken gaat ontwikkelen. Daarom beoordeelt een werkgroep uit de sector of een uitwisselingsmechanisme met het UWV kan worden ontwikkeld. Nu ook dit niet eenvoudig bleek is een brief aan de KvK verstuurd met het verzoek om aan eenmanszaken een RSIN toe te kennen of een koppelvak bij het UWV te ontwikkelen waardoor via het KvK-nummer eenvoudig (continue) op werkgeverschap kan worden gecontroleerd. Er vond een vervolgoverleg met het UWV plaats na een gesprek met de Raad van Bestuur van de KvK. De KvK heeft geen bezwaar tegen het gebruik van het KvK-nummer in de keten noch een uitwisselingsmechanisme. Met UWV vindt een vervolgoverleg plaats.

Rond XBRL is in het Besluit Elektronisch Deponeren al een en ander opgenomen over de toekomstige wijze van deponeren. Dit besluit is uitgesteld. Bij EZK en de KvK begrijpt men dat het aanleveren van dubbele (of wisselende sets van) data niet gewenst is.⁸

De datavisie rond het Handelsregister ging in het derde kwartaal in een 2e fase van bespreking met het oog op de te kiezen beleidsrichtingen. Belangrijk resultaat zal zijn de balans tussen privacy en openheid. Daarna denkt men aan een tweede consultatieronde en vervolgens een (informatie)traject richting de Kamer. In het tweede kwartaal 2024 vond een gesprek met de KvK en EZK plaats om pensioenfondsen (weer) toegang te geven tot de privé-gegevens van bestuurders. Aan de KvK en EZK wordt informatie gegeven die hen helpt bij het opstellen van een DPIA, zodat pensioenfondsen als

⁸ Vanaf boekjaar 2026 wordt **elektronische deponering verplicht** bij het Handelsregister dat wordt beheerd door de Kamer van Koophandel. Het jaar 2025 is vrijwillig. Daarbij wordt gebruik gemaakt van de standard business report (SBR) met een keuze tussen huidige XBRL-tagging of gebruik van iXBRL (vergelijkbaar met European Single Electronic Format ("ESEF")). Met zowel de belangrijkste leverancier als met de Kamer van Koophandel wordt nagegaan of de nieuwe opzet van de RJ 610 past in de infrastructuur van het digitale Handelsregister.

Pensioenfondsen die meerdere regelingen uitvoeren presenteren namelijk drie kolommen (Totaal, Financieel Toetsingskader en Flexibele of Solidaire Premiereregelingen). Daarnaast is complicerend dat algemene pensioenfondsen bijvoorbeeld één uniforme balans kunnen presenteren (algemene bedrijfsvoering) en vervolgens meerdere (deel)balansen per kring presenteren. Deze specifieke manieren van presenteren moeten goed kunnen landen in het digitale Handelsregister.

'derde' toegang hebben tot de nodige gegevens van bestuurders (van werkgevers). In het tweede kwartaal kwam ook een consultatie uit over de [Wet financieringsstructuur Handelsregister](#). Een punt van aandacht zou kunnen zijn dat een basistarief gelden voor afnemers. Dit tarief kan liggen tussen 2.500 en 50.000 euro. De grote pensioenuitvoerders betalen zo'n 20.000 per jaar. De verwachting is voornamelijk niet dat de kosten fors gaan stijgen en daarom is niet publiek gereageerd op de consultatie.

2.6 Plan van aanpak witte vlekken

In juni 2020 heeft de Stichting van de Arbeid het '[Aanvalsplan Witte vlek](#)' gepubliceerd. Daarin wordt naast een probleemanalyse ook 22 actiepunten genoemd die zich richten zowel op ongebonden als gebonden werkgevers. Voor ongebonden werkgevers worden vooral voorstellen gedaan om het pensioenbewustzijn onder werkgevers en werknemers te vergroten en om drempels voor kleine (startende) ondernemers te verlagen. Voor gebonden werkgevers worden vooral maatregelen genoemd die eraan bijdragen om de implementatie en uitvoering van de verplichtstelling te verbeteren. Op 6 juli 2020 heeft de minister van Sociale Zaken in zijn brief over de uitwerking van het pensioenakkoord, positief gereageerd op het gepresenteerde aanvalsplan van de Stichting van de Arbeid. In zijn 'verzamelbrief pensioenonderwerpen' van 12 november 2020 geeft de minister een nadere toelichting op alle actiepunten en laat hij weten dat vanuit de Stichting van de Arbeid door diverse pensioenpartners gezamenlijk wordt gestart met de implementatie.

De aanleiding voor de toegenomen is het CBS onderzoek in 2018. Daaruit bleek dat circa 825 duizend werknemers (12,6%) geen pensioen opbouwen. Gezien de zorgelijke constatering dat zoveel werknemers zonder pensioenregeling zijn is in het Pensioenakkoord afgesproken dat er een aanvalsplan dient te komen om deze witte vlek te reduceren. Aangezien het bieden van een pensioenregeling aan werknemers primair een verantwoordelijkheid is van sociale partners, is de Stichting van de Arbeid gevraagd een aanvalsplan met oplossingsrichtingen op te stellen. In dit aanvalsplan wordt op termijn ook rekening gehouden met de reductiedoelstelling, die via het gewijzigd amendement Maatoug en Nijboer ([36 067 nr. 167](#)) t.v.v. nr. 56, in de Pensioenwet is opgenomen.

Aandachtpunten in aanvalsplan zijn:

- registratie natuurlijke personen die een onderneming drijven (alternatief voor BSN in registratienummer) – dit onderdeel volgen EZK en de KvK niet op en daarom is een brief verstuurd, zie vorige pagina
- levering SBI via loonaangifteketen als werkbaar en betrouwbaar alternatief voor het afschaffen van de sectorindeling (zie wetsvoorstel Wet arbeidsmarkt in balans) – EZK en KvK benoemden in de nieuwe datavisie dat de verbetering van de kwaliteit gepaard gaat met een terugleverplicht van afnemers om op deze manier een werkende keten te realiseren. Inmiddels blijkt dat sprake is van een herziening van de SBI en NACE waarbij geen kwaliteitsverbetering wordt nagestreefd
- overleg over samenstelling SBI (CBS, KvK, UWV, VNG en Pensioenfederatie) als de SBI het alternatief wordt (mogelijk wens tot verfijnen van de SBI met twee aanvullende kenmerken) – na de initiële boodschap dat uitbreiding niet aan de orde was en het terugbrengen naar een 4-cijferige SBI zet het CBS met de KvK inmiddels in op het zoveel mogelijk handhaven van de 5-cijferige SBI. Bedrijfstak- en beroepspensioenfondsen zijn hierover geïnformeerd.
- overleg verwijsplicht rond verplichte deelneming in een bedrijfstak- of beroepspensioenfonds (voorlichting over, doorverwijzing naar en melding aan verplichtgestelde pensioenfondsen) – wordt vervolgd

- overleg over inrichting ondernemersplein.nl (actualisering teksten) – is in ontwikkeling en verschillende conceptteksten werden afgestemd
- verwerking werknemersgegevens die vanuit UWV worden ontvangen (zie aanpassing Handelsregisterbesluit en besluit SUWI en de reactie van de Pensioenfederatie op de internetconsultatie rond het bij voorkeur twee wekelijks leveren van deze gegevens)
- actualiseren werkingssferen
- modernisering handhavingsbeleid– dit vergt aan de kant van de KvK forse IT-capaciteit en is laag op de planning geplaatst
- aanbeveling aan cao-partijen over eenvoud en handhaving – conceptbrief van de StvdA is verstuurd, een gesprek met de StvdA is gepland over verder opvolging.

De minister voor Armoedebeleid, Participatie en Pensioenen stuurde op 8 februari 2022 een [voorgangsrapportage](#) aan de Kamer. Vanuit het aanvalsplan witte vlekken volgt ook het bouwen van de tool 'bij welk pensioenfonds hoor ik'. Deze tool wordt op 8 februari 2023 aan de Stichting van de Arbeid gepresenteerd en op [14 maart 2023](#) aan bedrijfstakpensioenfondsen en overige deelnemers die het bedrijfstakpensioenfondsevenement willen bezoeken. In het eerste kwartaal 2023 ging de tool [bijwelkpensioenfondshoorik.nl live](#).

2.7 Rapport Borstlap / Voortgangsbrief ZZP

Het voorkomen van 'schijnzelfstandigheid' staat hoog op de politieke agenda. De ingezette lijn met de [kabinetsreactie](#) van 11 november 2020 wordt gehandhaafd en deze kabinetsreactie is inmiddels opgevolgd met een tweetal brieven over het onderwerp 'platformeconomie' en 'schijnzelfstandigheid'. Het gaat om de brief aan de Tweede Kamerbrief van [5 juli 2022](#) en [16 december 2022](#). Die laatste brief ging vergezeld van vier bijlagen waarvan de bijlage [Beoordeling gezagsverhouding](#) op dit moment het meest inzage biedt in de manier waarop de beoordeling mogelijk gaat plaatsvinden. Een werkgroep van de Pensioenfederatie houdt de ontwikkelingen rond de verschillende arbeidsmarktdossiers in het oog. Op 3 april 2023 ([29 544 nr. 1176](#)) werd de derde voortgangsbrief van minister van Gennip aan de Kamer gestuurd. Daarin zijn geen concrete oplossingen voor pensioenfondsen geschetst. De Pensioenfederatie overlegt eind september 2023 met de Belastingdienst over de aanpak die de Belastingdienst voorbereidt. De inhoudelijke toelichting is opgenomen in bijlage 3. De Pensioenfederatie waardeert de [aanpak van schijnzelfstandigheid](#) door minister Van Gennip. Want wie recht heeft op een arbeidsovereenkomst, hoort er een te hebben. Maar het voorstel van de minister houdt geen rekening met de gevolgen als een vermoeden van een arbeidsovereenkomst wordt ingeroepen. De Pensioenfederatie vreest voor grote aantallen en hoog oplopende pensioenclaims waardoor een financieel onhoudbare situatie kan ontstaan. Dat staat in onze [consultatiereactie](#) van vrijdag 10 november 2023. Het wetsvoorstel biedt daarvoor nu *geen oplossing*. We bepleiten daarom vastlegging in het wetsvoorstel van de volgende uitgangspunten:

- geen pensioenaanspraken met terugwerkende kracht voor schijnzelfstandigen over de periode voorafgaand aan de nog in te voeren wet;
- schijnzelfstandigen bouwen na invoering van de wet pas pensioenaanspraken als sprake is van een arbeidsovereenkomst én dat moment moet in de toekomst liggen.

Daarnaast vragen we aandacht voor échte handhaving door de Belastingdienst. Correcte gegevens in de loonheffingsketen zijn van essentieel belang voor pensioenpremie-inning door pensioenfondsen. Dat betekent dat handhaving door de Belastingdienst nodig is op:

- het minimumtarief en het rechtsvermoeden;
- de juiste opgave van Codes Arbeidsverhouding (CAV-codes); en

- de juiste opgave van Burgerservicenummers.

In het tweede kwartaal 2024 is een [ledenmail](#) aan alle pensioenfondsen gestuurd met daarbij een [discussienota](#) die ook een conceptreglementswijziging bevat. Aanbevolen wordt om na te gaan op welke manier de risico's van onbeperkt claimedrag in de toekomst per 1 januari 2025 kunnen worden beperkt. In juli 2024 spreekt de Pensioenfederatie met wetgevingsjuristen van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over oplossingen voor de verwachte [Wet VBDA](#).

De Stichting van de Arbeid bracht op 22 maart 2024 een [ZZP-advies](#) uit. Op basis van het [advies](#) mag worden verwacht dat de bestaande status quo blijft gehandhaafd waar het bijvoorbeeld verplichte aansluiting of een algemene pensioenplicht betreft. Zie verder de bijlage bij deze rapportage.

De Pensioenfederatie organiseerde een [webinar op 15 oktober 2024](#) over dit onderwerp. Dit webinar is na te kijken via het beveiligde ledennet.

Zelfstandigen initiatief vanuit Tweede Kamer en wetsvoorstel VBAR voor zomer 2025 naar Tweede Kamer

Tijdens de commissievergadering SZW van de Tweede Kamer op 3 april 2025 werd duidelijk dat het wetsvoorstel VBAR met een nader rapport nog voor de zomer naar de Tweede Kamer wordt toegestuurd. Daarin wordt de kritiek van de Raad van State meegenomen.

Daarnaast hebben de VVD, CDA, SGP en D66 een eigen initiatiefwetsvoorstel aangekondigd. Zij vinden de oplossingen in de VBAR onvoldoende duidelijkheid bieden aan zelfstandigen.

Duidelijke criteria

Zowel het wetsvoorstel VBAR als het aangekondigde initiatiefwetsvoorstel hebben als doel de zelfstandig werkende en de opdrachtgever duidelijke criteria in handen te geven. Het wetsvoorstel VBAR sluit daarvoor nauw aan bij de criteria uit het Deliveroo-arrest, [ECLI:NL:HR:2023:443](#) en het UBER-arrest [ECLI:NL:HR:2025:319](#). De minister lichtte toe dat het begrip 'ondernemerschap' een 'nevenschikt' criterium wordt binnen de acht, zogeheten holistische criteria.

Initiatiefwet

De initiatiefnemers van de zelfstandigen wet zien in de motiveringen van de Hoge Raad een aansporing voor de wetgever om duidelijke besluiten te nemen. Zij pleiten ervoor om in wetgeving vooral te verduidelijken wanneer wel sprake kan zijn van ondernemerschap en de bedoeling van partijen daarin leidend te laten zijn. De initiatiefnemers sluiten dus meer aan bij het reguliere boek 3 'bedoeling der partijen' dan bij de huidige bijzondere overeenkomst tot het verrichten van arbeid in boek 7. Het initiatief noemt ook pensioen als voorwaarde voor ondernemerschap maar laat het een ruime keuze aan de ondernemer om te bepalen hoe dat wordt geregeld. Het initiatief is in zogeheten preconsultatie gegeven door betrokken partijen en bestaat vooralsnog alleen uit een toelichting en nog geen wettekst. Over de initiatiefwet kun je meer lezen op de website van een van de initiatiefnemers: [Duidelijkheid voor zzp'ers: Initiatiefwet Zelfstandigen - VVD](#)

Pensioen en VBAR

In de VBAR zien we vooralsnog geen oplossing voor het probleem van pensioenclaims met terugwerkende kracht.

De Pensioenfederatie is nog in gesprek met SZW en sociale partners om een genuanceerde benadering van het leerstuk geen premie, wel recht (gwpr) zoveel als mogelijk te borgen. Daarmee

willen we de nodige ruimte creëren voor pensioenfondsen om het collectief te kunnen beschermen en rekening te kunnen houden met de bijzondere omstandigheid dat gpwr niet was bedoeld voor schijnzelfstandigen. Ook vinden we dat schijnzelfstandigen moeten aantonen dat sprake is van een arbeidsovereenkomst en de premie verhaald moet kunnen worden op de werkgever.

Daarom wijst de Pensioenfederatie op stappen die pensioenfondsen zelf kunnen zetten zoals een risicoanalyse, aanpassing van het uitvoeringsreglement voor in ieder geval toekomstige gevallen en informeren van aangesloten werkgevers. Meer informatie over schijnzelfstandigheid vind je [hier](#).

2.8 Kwaliteit pensioenadministraties

De commissie risicomanagement werkt aan een servicedocument over de kwaliteit van pensioenadministraties. Daarbij wordt vooral aansluiting gezocht bij de [brief](#) van 31 januari 2020 van de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

De sector en de Pensioenfederatie hebben sinds de [Kamerbrief](#) van januari 2020 van het ministerie van SZW over de kwaliteit van pensioenadministraties, veel initiatieven uitgevoerd met als doel de betrouwbaarheid van de pensioenadministraties en de gegevensverstrekking zo hoog mogelijk te houden en waar nodig te verhogen.

Op dit moment wordt gewerkt door de sector en de Pensioenfederatie aan twee initiatieven op het onderwerp datakwaliteit. Het eerste initiatief ziet op het opstellen van een Service Document ERB Datakwaliteit. Pensioenuitvoerders moeten onderzoeken welke risico's er bestaan in de eigen pensioenadministratie en welke maatregelen nodig zijn om deze risico's te beheersen. Aan de hand van zeven kernthema's wordt op strategisch niveau uitgelegd waar een pensioenfonds over moet nadenken. Deze zeven kernthema's worden voorzien van good practice.

Het tweede initiatief is meer op tactisch en operationeel niveau ingestoken. Dit betreft het normenkader datakwaliteit en is gericht op de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel. Door aan het normenkader te voldoen kan het pensioenfonds aantonen *in control* te zijn op het onderwerp datakwaliteit en kan het beheerst en integer de transitie uitvoeren. Het normenkader is vormgegeven als een self-assessment. Daarbij geeft het pensioenfonds antwoorden op bijvoorbeeld de vragen of het beschikt over een datakwaliteitsbeleid en of het rapportages over controls ontvangt. Ook dient het pensioenfonds de data te beoordelen op juistheid en volledigheid.

Het servicedocument [ERB en datakwaliteit](#) is in het tweede kwartaal van 2022 gepresenteerd. In het derde kwartaal van 2022 is het [kader datakwaliteit](#) gepubliceerd. Op 27 januari 2023 vond weer een [vragenuurtje](#) datakwaliteit plaats en op [9 maart 2023](#) een masterclass datakwaliteit. In het tweede kwartaal 2024 werd gewerkt aan afronding van een handreiking rond het zogeheten 'tweede toetsmoment datakwaliteit'. [Begin november 2024 is het Servicedocument Toetsmoment 2 gepubliceerd.](#) [In februari 2025 is het Servicedocument Wegwijzer Transitie ERB gepubliceerd.](#)

2.9 Wetsvoorstel Wet eigen strategie pensioenfondsen (WESP)

Dit initiatiefwetsvoorstel is [ingetrokken](#). Dat betekent niet dat D66 geen wijzigingen van governance wenst. De Pensioenfederatie vindt het belangrijk dat de kosten van de governance van verzekerde regelingen en premiepensioeninstellingen gelijke tred houden met die van pensioenfondsen. De initiatiefnota ([TK 35 101](#)) van Kamerlid Van Beukering is (weer) toegevoegd

aan de rapportage. Op 29 maart 2023 werd de initiatiefnota behandeld. Opvallende punten uit het [verslag van de plenaire vergadering](#) zijn :

- risico dat een kleine activistische minderheid onder de deelnemers onevenredig veel invloed krijgt / in ieder geval een stille groep op meerderheid zich niet zal en wil laten horen en hierbij wordt de representativiteit van de betrokken organen betrokken en gezocht naar oplossingen daarvoor (Pouw-Verweij (JA21), Smals (VVD), Palland (CA)).
- instituties als pensioenfondsen moeten niet met politieke keuzes opgezadeld worden (Smals (VVD), Pouw-Verweij (JA21)).
- het wetsvoorstel heeft weinig/geen toegevoegde waarde heeft (Smals (VVD), Omtzigt), bijvoorbeeld volgens CNV, RvSt en FNV (Van Kent (SP)) aangezien de VO-en en BO-en al over veel bevoegdheden beschikken op dit vlak en ook is in dit kader de Code Pensioenfondsen genoemd en de grond die dat biedt voor een pensioenfondsbestuur om in gesprek te zijn met de deelnemer en het IMVO convenant van de sector (Palland, CDA).
- er is voorgesteld aan de initiatiefnemer om deze wet aan te houden tot het onderzoek naar governance is afgerond en het daarin te betrekken (Palland (CDA)).
- er is aan de minister gevraagd hoe nu de bredere inspraak in pensioen is voorzien en in hoeverre er een verdere democratisering van het pensioenbeleid aankomt (Nijboer, PvdA).

De relevante stukken zijn via de onderstaande links te raadplegen.

- [Kamerstuk 35 101 brief nr. 1](#)
- [Kamerstuk 35 101 voorstel van wet nr. 2](#)
- [Kamerstuk 35 101 memorie van toelichting nr. 3](#)
- [Kamerstuk 35 101 brief nr. 4 Beukering neemt over van Van Weyenberg](#)
- [Kamerstuk 35 101 advies RvSt nr. 5](#)
- [Kamerstuk 35 101 gewijzigd voorstel van wet nr. 6](#)
- [Kamerstuk 35 101 memorie van toelichting na advies RvSt nr. 7](#)
- [Kamerstuk 35 101 nader verslag nr. 8](#)
- [Bijlage bij Kamerstuk nr. 8 bijlage toezichttoets](#)
- [Kamerstuk 35 101 nader verslag nr. 9](#)
- [Kamerstuk 35 101 Nota van wijziging nr. 10](#)
- [Kamerstuk 35 101 Nota van wijziging nr. 11](#)
- [Kamerstuk 35 101 Brief lid / fractie nr. 12 Warmerdam neemt over van Beukering](#)
- [Kamerstuk: 35 101 nota van wijziging nr. 13](#)
- [Kamerstuk: 35 101 overnemen behandeling nr. 14](#)

2.10 Wetsvoorstellen die pensioenfondsen kunnen raken

In deze paragraaf staan wetsvoorstellen die pensioenfondsen niet rechtstreeks raken, maar wel elementen kunnen bevatten die gevolgen hebben voor de uitvoering van regelingen of de governance.

2.10.1 Wijziging van de Wet Huis voor klokkenluiders implementatie van Richtlijn (EU) 2019/1937 van 23 oktober 2019 (PbEU 2019, L 305)

Met [Kamerstuk 35851](#) staat deze implementatie gepland. Wanneer de wetswijziging van kracht is geworden (dit zou voor 17 december 2021 moeten zijn) wordt vanuit de Pensioenfederatie beoordeeld wat de impact van de gewijzigde wet is op de [Model Klokkenluidersregeling](#). Op basis van het huidige wetsvoorstel ziet het er naar uit dat de impact gering zal zijn. De Tweede Kamer heeft het voorstel ([EK, A](#)) op 20 december 2022 met algemene stemmen [aangenomen](#). De Eerste Kamer heeft het voorstel op 24 januari 2023 als [hamerstuk](#) afgedaan. Afkondiging in het Staatsblad ([2023 nr. 29](#) inclusief

[verbetering](#)) vond plaats daarom werd het [model voor de klokkenluidersregeling](#) in het vierde kwartaal 2023 aangepast. In het tweede kwartaal 2024 kwam een consultatietekst "[Besluit anoniem melden vermoedens van misstanden](#)" beschikbaar. De Pensioenfederatie reageerde daar niet op. **Belangrijke observatie is dat als een beroep op vergoeding van juridische kosten wordt gedaan, in Nederland de Raad voor Rechtsbescherming een [subsidieregeling](#) uitvoert.**

2.10.2. Wet verantwoord en duurzaam internationaal ondernemen

Het [Kamerstuk 35761](#) met het initiatiefwetsvoorstel om betreft geen implementatie van regelgeving van de Europese Unie, maar houdt wel verband met ontwikkelingen in de EU rond duurzame investeringen. Het wetsvoorstel genereert inmiddels veel media-aandacht. De Pensioenfederatie pleit ervoor dat de uitkomsten van het Europese onderhandelingsproces over de Corporate Sustainability Due Diligence Directive (CSDDD) worden betrokken bij de definitieve vormgeving van de initiatiefwet VDIO. Met één IMVO-wet voor duurzaamheid en mensenrechten die aansluit bij de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen, is er sprake van een internationaal gelijk speelveld. Alhoewel pensioenfondsen niet internationaal concurreren, werken ze in de beleggingsketen meestal wel samen met buitenlandse vermogensbeheerders en dataleveranciers. Het helpt daarbij enorm als voor die partijen dezelfde regels gelden. Een uniform Europees kader draagt daarom bij aan de effectiviteit van IMVO-beleid van Nederlandse pensioenfondsen.

Het CSDDD-voorstel ligt sinds februari 2022 op tafel. Het wetgevingsproces is inmiddels in een gevorderd stadium, waarbij de Raad al positie gekozen heeft en het Parlement begin 2023 zal volgen. Een trilogoakkoord was daarmee medio 2023 te verwachten en is begin 2024 gerealiseerd. Pensioenfondsen blijven buiten scope. Daarmee **werd** het initiatief in Nederland weer actueel. De initiatiefnemers kiezen er met het wetsvoorstel voor een begin te maken met invoeren van een nationale wettelijke maatregel die naleving van de OESO-richtlijnen voor ondernemingen verplicht stelt. Zij zien het wetgevende traject in de EU als onnodig vertragend en zien in het Verenigd Koninkrijk en Frankrijk goede praktijkvoorbeelden van nationale regels die verplichtend zijn opgelegd en meer ambitie tonen dan de [Nederlandse convenanten](#) over internationaal ondernemen. De reden daarvoor is dat een Europees traject waarschijnlijk nog erg veel tijd in beslag gaat nemen. Wanneer Europese lidstaten al stappen zetten om tot wetgeving te komen zal dit het Europese proces naar zij verwachten versnellen.

In oktober 2021 heeft het kabinet [besloten om een nieuw IMVO-beleid aan te gaan](#), met een sterke voorkeur voor een Europese verplichting op gepaste zorgvuldigheid. In het Europees Parlement is er in maart een [wetgevend initiatiefrapport aangenomen](#). De Europese Commissie is nu bezig met een voorstel hiertoe en deze wordt ergens in het najaar verwacht.

Intussen heeft het kabinet de SER om een [vervolgadvies gevraagd](#), waarin o.a. het voorstel tot een algemene zorgplicht wordt meegenomen. Dit advies wordt waarschijnlijk eind augustus gepubliceerd en zal negatief adviseren op een algemene zorgplicht en wederom de voorkeur uitspreken dat Nederland zich inzet voor ambitieuze Europese wetgeving. Alleen als deze vertraagd is, adviseert de SER om ambitieuze Nederlandse wetgeving te introduceren.

Op 6 september 2022 staat een plenaire vergadering van de Tweede Kamer gepland over dit onderwerp. Dat leidde tot het agenderen van dit wetsvoorstel voor een procedurevergadering op 17 november 2022. De eerstvolgende behandeling stond gepland voor 2 februari 2023 en inmiddels is ook een procedurevergadering gehouden op 23 maart 2023. Inmiddels hebben de initiatiefnemers op 14 maart 2023 twee adviezen toegestuurd aan de Kamer ([35761 nr. 14](#)) het gaat om een [advies](#) van de

Raad voor de Rechtspraak en een [advies](#) van de Autoriteit Persoonsgegevens. De laatste ontwikkeling was dat het wetsvoorstel op 25 januari 2024 op de Regeling van werkzaamheden aan de orden

2.10.3. Besluit inkomstenverhouding

In de loonaangifte levert de werkgever de gegevens van de werknemer per inkomstenverhouding (IKV) aan. Als het gepubliceerde besluit ([Staatsblad 2021 nr. 198](#)) in werking treedt, moet de werkgever (of een pensioenfonds dat een uitkering betaalt) een werknemer (of een pensioengerechtigde) in meer situaties in een nieuwe inkomstenverhouding of in afzonderlijke inkomstenverhoudingen in de aangifte opnemen. In het kennisdocument kunt u nu alvast lezen wat er straks verandert en kijken wat dat betekent voor uw HR- en salarisadministratie. Het besluit IKV heeft de volgende gevolgen:

- Wanneer de werkgever met een werknemer een opvolgende arbeidsovereenkomst sluit, ontstaat een nieuwe inkomstenverhouding.
- Opvolgende uitzendovereenkomsten geeft de werkgever steeds aan in een nieuwe inkomstenverhouding.
- Betaalt de werkgever een werknemer namens UWV een uitkering, bijvoorbeeld bij zwangerschaps- of geboorteverlof, dan geeft de werkgever die uitkering aan in een aparte inkomstenverhouding.

De gegevens uit de loonaangifte komen sinds 2006 terecht in de polisadministratie van UWV. Die gegevens worden vervolgens door verschillende organisaties gebruikt. Om de gegevens uit de polisadministratie op deze manier te kunnen blijven gebruiken, moeten ze aan blijven sluiten bij de wet- en regelgeving. Veranderingen daarin - zoals de Wet tegemoetkomingen loondomein (Wtl) en de premiedifferentiatie WW - maken het steeds belangrijker hoe verschillende soorten loon, uitkeringen, dienstbetrekkingen en arbeidscontracten worden aangegeven. Kijk voor meer informatie in het [kennisdocument](#). De inwerkingtreding van het Besluit IKV is uitgesteld van 1 januari 2023 naar 1 januari 2025. **Zie voor meer informatie de Kamerbrief. Verder uitstel is niet uitgesloten. Dat blijkt uit een rapport 'stand van de uitvoering' aan de Kamer van december 2024. Belastingdienst en het UWV zijn 'in gesprek over de haalbaarheid van inwerkingtreding van het Besluit IKV per 2028.'**

2.10.4. Gender

In 2021 is een nieuw wetsvoorstel 'Wijziging van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek in verband met het veranderen van de voorwaarden voor wijziging van de vermelding van het geslacht in de akte van geboorte' ingediend ([35 825](#)). Dit wetsvoorstel beoogt de volgende wijzigingen:

1. De deskundigenverklaring vervalt.
2. Voor kinderen jonger dan zestien jaar wordt het mogelijk om hun geslachtsregistratie te wijzigen via een verzoek aan de rechtbank.
3. Personen van zestien jaar en ouder kunnen een eerste of tweede wijziging doen bij de ambtenaar van de burgerlijke stand. Een derde of volgende wijziging is mogelijk na een verzoek van betrokkene daartoe bij de rechtbank.
4. De wijziging van de geslachtsregistratie kan worden verzocht aan ambtenaar van de burgerlijke stand van de woonplaats van de transgender persoon.

Op 6 maart 2023 stond een volgende vergadering gepland. Kamerlid Van Ginneken heeft een amendement ([35 825 nr. 10](#)) ingediend dat later is gewijzigd ([35 825 nr. 13](#)). Het gewijzigde amendement nr. 13 wijzigt vooral de toelichting en besteedt aandacht aan de uitvoeringsconsequenties. Maar voorziet ook in aanpassing van het voorgestelde artikel 28 lid 5. Op basis hiervan zijn verschillende adviezen en reacties beschikbaar gekomen:

- [Advies Staatscommissie](#);
- [Reactie](#) Nederlandse vereniging van burgerzaken met [bijlage](#)

- [Vereniging van Nederlandse Gemeenten](#) en
- Een [nota](#) over non-binaire geslachtsregistratie

En er zijn amendementen van Pouw/Omtzigt ([35 825 nr. 18](#)) ter vervanging van hun amendement nr. 17. En een amendement van Van Staaij ([35 825 nr. 15](#))

Inmiddels zijn de volgende stukken beschikbaar:

[Wijziging van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek in verband met het veranderen van de voorwaarden voor wijziging van de vermelding van het geslacht in de akte van geboorte; Brief regering;](#)

[Inventarisatie geslachtsregistratie X](#) nr. 19

[Voorontwerp algemene regeling geslacht 'x'](#) nr. 19

[Gevolgen geslachtsregistratie op wet en regelgeving](#) nr. 19

[Samenvatting opbrengst impactanalyse gebruikers BRP](#) nr. 19

[Onderzoeksrapport Rutgers Kiezen voor een 'X'](#) nr. 19

Gevolg van het amendement is de introductie van de categorie 'X'. X staat voor 'non binair'.

Als in de toekomst het mogelijk wordt om in de BRP een neutrale genderidentiteit te laten registreren (bijvoorbeeld 'O' of 'X'), dan zou dit als neveneffect kunnen hebben dat een groep hiervoor kiest om privacy redenen. Het CBS ziet deze trend. Een verplichting tot verwerking zou ook voor pensioenfondsen consequenties kunnen hebben. Op dit moment ontvangen pensioenfondsen nog geen 'X' hooguit 'O' maar ook dan is de oorspronkelijke biologische sekse-aanduiding altijd nog beschikbaar. Na de invoering van het *geamendeerde* wetsvoorstel ([35 825](#)) kan dit betekenen dat alleen een 'X' of 'O' bekend is.

Voor pensioenfondsen is van belang om duidelijkheid te verkrijgen wat wordt verstaan onder 'M', 'V', 'O' of 'X' (registratie (oorspronkelijk) biologisch geslacht⁹ of enkel een communicatieve aanwijzing). De vraag is welke onderdelen in de administratie afhankelijk zijn van 'biologisch geslacht' en welke gevolgen

- de aanduiding of omzetting van 'M' of 'V' naar 'O' of 'X' dan wel
- de wijziging 'M', 'V' of van 'V' naar 'M' zou kunnen hebben.

In augustus 2022 werd bekend dat Kamerlid Van Ginneken heeft aangekondigd het amendement in te zullen trekken en aangegeven dat zij een initiatiefwetsvoorstel zal indienen in de geest van het amendement. De reden is dat de Raad van State heeft geadviseerd om de non-binaire geslachtsvermelding in een apart wetsvoorstel te regelen. Ook wil Van Ginneken de behandeling van de Transgenderwet niet verder vertragen. In het coalitieakkoord van 15 december 2021 'Omzien naar elkaar, vooruitkijken naar de toekomst', is opgenomen dat het regenboogstembusakkoord zorgvuldig zal worden uitgevoerd in geval van (initiatief)wetgeving en beleid.

Het kabinet heeft een zienswijze gevraagd van de VNG, de NVVB en de Staatscommissie Internationaal Privaatrecht op het amendement. Daarnaast is het amendement voor advies voorgelegd aan de Afdeling Advisering van de Raad van State. Ook aan de Pensioenfederatie is medio augustus 2022 gevraagd wat de eventuele consequenties zijn voor de pensioenadministratie. Die inbreng zal worden geleverd.

De commissie Pensioenzaken heeft aan de commissies Actuarieel en Communicatie gevraagd welke implicaties er zouden kunnen zijn als gevolg van de:

⁹ Na verloop van tijd kan het natuurlijk ook zo zijn dat mensen bij geboorte als 'X' worden opgegeven. Dan is er geen sprake meer van een wijziging.

- de wijzigingen Burgerlijk Wetboek Boek 1 afdeling 13; en
- het Amendement Van Ginneken nr. 10 en nr. 13.

Links ter oriëntatie:

[Onderzoek geslachtsregistraties](#), Panteia 2019

[Eindrapport afwegingen kader seksregistratie](#), Universiteit Utrecht 2019

Discussiestuk '[ontwikkelingen rond gender](#)'.

Nieuw is een verzoek van D66 dat de Pensioenfederatie rechtstreeks heeft ontvangen. De commissie Pensioenzaken beoordeelde dit conceptinitiatiefwetsvoorstel dat regelt dat personen die dat wensen de geslachtsvermelding die in hun geboorteakte is opgenomen bij de ambtenaar van de burgerlijke stand kunnen wijzigen naar een non-binaire geslachtsvermelding.

Minister Weerwind liet op 26 april 2024 per brief weten ([35 825 nr. 20](#)) dat hij ondanks een motie het wetsvoorstel niet intrekt.

2.12 Ombudsman Pensioenen

De Ombudsman Pensioenen [herhaalt](#) aanbevelingen uit het jaarverslag 2018:

- Erken elke uiting van ongenoegen als een klacht en
- Maak de klachtenprocedure zichtbaar (vindbaar) op de website.

Daarom wil de ombudsman in overleg met de sector onderzoeken of het reglement van de Ombudsman Pensioenen aangepast kan worden. Een klacht kan nu pas in behandeling worden genomen als de volledige klachtenprocedure is doorlopen. Als een deelnemer niet weet dat hij of zij een klacht kan indienen wordt die klacht niet behandeld door de pensioenuitvoerder. Hierdoor krijgt die persoon niet de mogelijkheid om de ombudsman naar zijn of haar klacht te laten kijken.

De commissie Pensioenzaken vergaderde daarover op 14 september 2021 en op 16 november 2021 en besprak de plannen van het bestuur zoals geagendeerd op 5 november 2021. De sector werkt aan een [gedragslijn](#). Het ministerie van SZW werkt aan een verplicht klachteninstituut. Het GIP is inmiddels opgericht en het verzoek tot aanwijzing is aan de minister verstuurd.

De AUR adviseerde positief en het bestuur besloot dat een brief kon worden verstuurd. De brief is aangehouden vanwege de publicatie van

- het [jaarverslag](#) 2022 van de OMP;
- een [advies](#) over AO; en
- een advies over [fouten](#) bij communicatie.

De Ombudsman Pensioenen heeft laten weten hierover verder te willen doorspreken en dat gesprek is gehouden op 5 december 2023. Inmiddels is het jaarverslag 2023 gepresenteerd. Daaruit en een eerder overleg volgen kort samengevat de volgende punten:

1. serviceberekeningen Boon-Van Loon;
2. communicatie rond (voorlopige) afkoopbedragen (eerdere blog ook aanbeveling); en
3. WIA-begeleiding.

2.13 Nationale groene agenda

Minister Kaag heeft in maart 2023 aangegeven te gaan starten met een [verkenning naar mogelijke wetgeving](#) voor de verduurzaming van de financiële sector. Zij gaf aan dat de financiële sector haar best doet, maar dat meer nodig is. De verkenning bevat 3 denkrichtingen:

- 1) een inspanningsverplichting om financieringen en beleggingen in lijn te brengen met de doelstellingen van het Klimaatakkoord van Parijs,
- 2) een verplichting om een klimaatplan op te stellen, met duidelijke regels over de inhoud en de verplichting ook uitvoering te geven aan het plan.
- 3) een uitbreiding van de wettelijke eisen om betrokkenheidsbeleid (engagement) te voeren.

De Pensioenfederatie meent dat dit nationale traject veel te veel door het EU-traject van SFDR, CSRD en CSDDD heenloopt en verwacht dat de EU- en NI-trajecten uiteindelijk bij elkaar komen.

2.14 Regeling vervroegd uittreden (RVI) en Maatwerkregeling duurzame inzetbaarheid en eerder uittreden (Mdieu)

Op 21 januari 2021 is de tijdelijke Maatwerkregeling duurzame inzetbaarheid en eerder uittreden (MDIEU) gepubliceerd die loopt van 2021 t/m 2025. De minister stelt voor de MDIEU 964 miljoen euro beschikbaar gedurende de periode van vijf jaren. Mdieu is onderdeel van het pensioenakkoord. Doelen zijn:

- gezond pensioen halen; en
- duurzame inzetbaarheid.

In 2021 was een [position paper](#) voorbereid. Verder werd een [nieuwsbericht](#) gepubliceerd, en [position paper](#). Het standpunt van het ministerie van SZW sinds 2021 is dat (het ontbreken van fiscale mogelijkheden van) doorbouw OP volgens SZW een 'offer' is dat door deelnemers moet worden gebracht in het geval men eerder uittreedt. De commissie Pensioenzaken voegde deze paragraaf weer toe aan de rapportage vanwege de vragen van vakorganisatie FNV.¹⁰ Donderdag 4 april 2024 gaf de minister voor APP in het commissiedebat SZW 'pensioenonderwerpen' aan dat MDIEU belangrijk is en het onderwerp leeft. Dit naar aanleiding van het [Tweede tussenrapport monitoring en evaluatie MDIEU-regeling](#). Vanuit SZW is er alle reden om als werkgevers en werknemers in gesprek te gaan over loopbaanbeleid. Dit onderwerp vraagt om bredere aanpak van zowel werkgevers, werknemers als overheid. De minister zet zich daarvoor in.

2.15 Werkloosheidswet en loondoorbetaling in faillissement

Een aantal pensioenfondsen heeft bezwaar gemaakt tegen de eis van het UWV dat elke werknemer tijdens of rond een faillissement een individueel beroep op de loondoorbetalingsregeling doet met betrekking tot pensioen. De Pensioenfederatie heeft in 2021 een verzoek neergelegd bij het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid hebben neergelegd. Het verzoek is om wettelijk, ondubbelzinnig mogelijk te maken dat onbetaald gebleven premievorderingen in en rond faillissement/surseeance/overgang zonder formaliteiten van werknemers kunnen worden overgenomen

¹⁰ <https://fd.nl/economie/1488828/vakbond-fnv-kondigt-acties-aan-voor-vroegpensioen-bij-zware-beroepen> (FD 8.9.2023)

<https://fd.nl/economie/1459387/twee-miljoen-werknemers-in-zware-beroepen-zien-zichzelf-niet-de-eindstreep-halen> (FD 1.12.2022)

door het UWV. De Pensioenfederatie meent dat een zelfstandig vorderingsrecht van pensioenfondsen het meest recht doet aan de feitelijke manier van werken én de formele rechtspositie van pensioenfondsen. Voor deelnemers van pensioenfondsen is het belangrijk dat een individueel aanvraagformulier (door werknemers) wordt vervangen door een wettelijke werkwijze die effectieve pensioenpremieovername bij wanbetaling van werkgevers door het UWV bevordert.¹¹

Pensioenfondsen zien dat het belangrijk is om expliciet en ondubbelzinnig te bepalen dat er een vordering bestaat¹² en dat pensioenfondsen dit recht, in het belang van hun deelnemers, kunnen effectueren.¹³ In juli 2024 stond een gesprek met wetgevingsjuristen van SZW en UWV gepland over het verzoek van de Pensioenfederatie. Daarin is de Pensioenfederatie geïnformeerd over het voornemen om een wetsvoorstel op te stellen dat mogelijk maakt dat pensioenfondsen namens alle werknemers onbetaald gebleven pensioenpremie kunnen vorderen dan wel dat het UWV ambtshalve de uitnodiging aan pensioenfondsen doet om onbetaald gebleven pensioenpremie op te geven. Een bedrijfstakpensioenfonds heeft hoger beroep ingesteld tegen een afgewezen claim die rechtstreeks door het pensioenfondsen bij het UWV is ingediend. De uitspraak wordt afgewacht.

2.16 OCTAS

De OCTAS is ingesteld door de minister voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid in december 2022. De OCTAS is gevraagd om een probleemanalyse te maken en om vervolgens met meerdere varianten te komen voor fundamentele, structurele knelpunten die in het huidige stelsel bestaan.

De commissie heeft in oktober 2023 de probleemanalyse opgeleverd. Eind februari 2024, presenteert de commissie haar eindrapport. De minister heeft de probleemanalyse van het huidige arbeidsongeschiktheidsstelsel en het onderzoeksrapport naar knelpunten bij arbeidsongeschiktheid op 9 oktober 2023 aan de Tweede Kamer gestuurd. Op 29 februari 2024 is het eindrapport gepresenteerd.

De OCTAS schetst in het eindrapport "Toekomst van het arbeidsongeschiktheidsstelsel: meer aandacht, vertrouwen en zekerheid" drie lijnen of denkrichtingen:

- Huidig stelsel beter (hoofdstuk 3);
- Werk staat voorop (hoofdstuk 4); en
- Basis voor werkenden (hoofdstuk 5).

Het eindrapport is door de OCTAS voorzien van een samenvatting (pagina 12). Van de drie alternatieven is ook een grafische weergave beschikbaar. U kunt de afbeeldingen op de pagina's 1, 7 en 13 bekijken om de varianten te begrijpen en snel de koppen snellen.

Minister Van Gennip van Sociale Zaken en Werkgelegenheid meldde op 29 februari 2024 dat bij een aantal denkrichtingen al over conceptregelgeving werd nagedacht. Tegelijk gaf de minister aan dat zij vooral om een snellere oplevering heeft verzocht zodat het nieuwe kabinet de denkrichtingen in een

¹¹ Dit sluit aan bij de gedachten rond het 'doenvermogen van burgers' zoals aangereikt door de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid in het rapport 'Weten is nog geen doen, een realistisch perspectief op redzaamheid' en de daaruit afgeleide 'tools' en bijvoorbeeld de 'doenvermogenstoets' zoals door het UWV wordt beschreven.

¹² Vanwege bijvoorbeeld 'nadeelvereisten' aan de kant van werknemers of diens nabestaanden enerzijds en het leerstuk 'geen premie toch recht' anderzijds wordt bij tijd en wijle de vraag gesteld of er juridisch gezien sprake is van een nadeel (van werknemers) en daarmee een vordering(srecht).

¹³ Vanwege de gekozen bewoordingen ontbreekt het *in de Werkloosheidwet* aan expliciete, beschreven juridische bevoegdheden van pensioenfondsen om, namens bij hen aangesloten werknemers, te vorderen.

regeerakkoord zou kunnen opnemen. De commissie Pensioenzaken volgt uiteraard de verdere ontwikkelingen. De voorgestelde wijzigingen zouden een grote invloed hebben voor de inhoud van arbeidsongeschiktheidsdekkingen in pensioenregelingen en de kosten daarvan. De Pensioenfederatie volgt het dossier met belangstelling en brengt de mogelijke gevolgen van de alternatieven voor pensioenregelingen en -fondsen nader in kaart. De voorzitter van de OCTAS heeft de verwachting uitgesproken dat de wijzigingen in het AO-stelsel de implementatie niet doorkruisen.

Op 28 januari 2025 stuurde de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid een brief aan beide Kamers.

Beslissingen zijn niet genomen. Wel zijn denklijnen genoemd ('kwaliteitseisen'):

- uitgaan van de menselijke maat;
- eenvoud;
- uitvoerbaarheid; en
- betaalbaarheid.

Voor pensioenfondsen lijkt een observatie uit de Kamerbrief over 'het idee van een stelsel met min of meer gelijke rechten en plichten voor alle werkenden' relevant. Het gaat om de volgende passage uit de Kamerbrief: '[het] gelijktrekken van verzekeringentussen zelfstandigen en werknemers kan in de praktijk bijvoorbeeld leiden tot een lage basisverzekering met (al dan niet verplichte) aanvullende verzekering voor werknemers. Dat kan leiden tot meer complexiteit voor werknemers'

De kortere termijn oplossing lijken te (kunnen) liggen in:

- het afschaffen van de WGA-vervolguitkering (deze maatregel beperkt prikkel om te gaan werken, maar geeft meer zekerheid); en
- het laten vervallen van het criterium 'duurzaam arbeidsongeschikt' en het afschaffen van de IVA (volledig en duurzaam arbeidsongeschikt) gecombineerd met het verlagen van de uitkering van 75% naar 70% van het laatst verdiende gemaximeerde loon (leidt tot lagere lasten).

Ter informatie de volgende links:

[Structuur van de uitvoering werk en inkomen \(SUWI\); Brief van de minister van SZW over de uitwerking van het rapport van de Onafhankelijke commissie toekomst arbeidsongeschiktheidsstelsel](#)

[Bijlage 1 - Reflectie op de varianten uit OCTAS \(2p.\)](#)

[Bijlage 2 - Maatregelen uit OCTAS die op korte termijn uitgevoerd zouden kunnen worden \(3p.\)](#)

[Bijlage 3 - Fichebundel OCTAS \(245p.\)](#)

[Bijlage 4 - Verbeteringen aan het stelsel voor arbeidsongeschiktheid \(Populytics, november 2024, 118p.\)](#)

[Bijlage 5a - Wel ziek, geen WIA \(UWV, 2024, 42p.\)](#)

[Bijlage 5b - Afgewezen voor een WIA-uitkering: tussen wal en schip? \(SEOR, december 2023, 87p.\)](#)

[Bijlage 5c - Evaluatie van AG-dienstverlening aan 35-minners \(Vrije Universiteit Amsterdam, 12 januari 2024, 40p.\)](#)

[Bijlage 5d - Als het kon, zou ik het doen: De situatie van mensen die voor minder dan 35 procent arbeidsongeschikt zijn verklaard \(Regioplan, 3 juli 2024, 52p.\)](#)

[Bijlage 6 - Effecten van een kortere WGA-premiedifferentiatie \(19 december 2024, Significant APE, 15p.\)](#)

3. JURISPRUDENTIE

Juristen en beleidsadviseurs hebben behoefte aan een overzicht van de status van nationale rechtspraak en een korte beschrijving van de kwesties en waar dat nodig is de inzet die de Pensioenfederatie pleegt. Dit hoofdstuk voorziet hierin en is opgedeeld in:

[3.1 Civiel](#)

[3.2 Fiscaal en](#)

[3.3 Sociaal Zekerheidsrecht.](#)

Zaken die de aandacht trokken of inzicht bieden waren:

- de uitspraak van de Centrale Raad van Beroep over [de gewenningsregel van de SvB rond de AOW-toeslag kan voor het servicedocument 'Herzien van pensioen' ECLI:NL:CRVB:2025:391 Centrale Raad van Beroep, 27-02-2025, 23/3251 AOW](#) – bestuursrecht.
- de uitspraak van de Rechtbank Rotterdam dat [publicatie van een verbod op waardeoverdracht geen schade of nadeel oplevert](#) voor de pensioenuitvoerder [ECLI:NL:RBROT:2025:3911 Rechtbank Rotterdam, 27-03-2025, ROT 24/10816](#) - bestuursrecht
- de uitspraak waarin de [toepassing van een Nederlandse cao op basis van werkzaamheden vanuit een Tjechische vennootschap werd geweigerd ECLI:NL:RBOVE:2025:1257 Rechtbank Overijssel, 04-03-2025, 10867382 \ CV EXPL 24-68](#) – internationaal
- de uitspraak dat [boetes voor het niet goed of volledig opgeven van gegevens niet worden gematigd ECLI:NL:GHARL:2025:1677 Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, 18-03-2025, 200.342.730/01](#)
- de uitspraak van de Hoge Raad in Booking.com die wel onder de werkingssfeer valt, terwijl de Hoge Raad een uitspraak over de premievorderingen van pensioenfondsen doet [ECLI:NL:HR:2025:423 Hoge Raad, 21-03-2025, 24/01556](#) Conclusie: [ECLI:NL:PHR:2024:1082](#) In cassatie op : [ECLI:NL:GHDHA:2024:73](#). De werkgever valt onder de werkingssfeer van het bedrijfstakpensioenfonds (reiswerk later PGB). De Hoge Raad doet uitspraak over de premievorderingen en de [verjaringstermijnen](#). De nieuwe normering houdt in dat:
 - de pensioenpremievordering wordt gebaseerd op artikel 3:308 BW zodat een verjaringstermijn geldt van vijf jaar;
 - de pensioenpremie over het algemeen van rechtswege ontstaat (via de Wet Bpf 2000 gecombineerde met de verplichting om pensioenpremie tijdig te voldoen);
 - de verjaringstermijn daarmee ontstaat vanaf het moment dat de verplichting ontstaat (bij de meeste pensioenfondsen zonder dat een notificatie vanuit het pensioenfonds nodig is¹⁴); en
 - de uitvoeringsreglementen nietig zijn voorzover buiten de grenzen van artikel 26 van de Pensioenwet vallen.

[Op basis van artikel 26 Pensioenwet geldt daarmee als uiterste termijnen voor premiebetaling:](#)

- [binnen twee maanden na afloop elke maand;](#)
- [binnen 1 maand na afloop elk kwartaal; of](#)
- [binnen een jaar mits en moet telkens een kwart van de premie op voorschotbasis wordt ontvangen en telkens binnen een maand na het kwartaal vervalt.](#)

¹⁴ Op grond van de artikelen 3 en 4 van de Wet Bpf 2000, ontstaan vorderingen op het moment dat een werkgever voldoet aan de voorwaarden voor verplichte deelneming, voor hem van rechtswege verplichtingen uit hoofde van de Bedrijfstakregelingen, waaronder de bijdrageverplichting (zie ook HR 13 maart 2015, [ECLI:NL:HR:2015:588](#)).

P-G Drijber gaf in zijn conclusie aan dat bedrijfstakpensioenfondsen die pas (vaak jaren later) op de hoogte raken met een ten onrechte niet aangesloten werkgever, het risico lopen dat de premievordering (grotendeels) is verjaard (bekendheid met de vordering is niet vereist). In dat kader is het volgende op te merken:

- de Hoge Raad benoemt expliciet dat de **verjaringstermijn wordt verlengd** als werkgever **opzettelijk** het bestaan van de vordering verborgen heeft willen houden; en
- ook noemt de Hoge Raad dat een verjaringsverweer naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid **onaanvaardbaar** kan zijn.

Belangrijk is dat pensioenfondsen naast een normale pensioenpremievordering (met een verjaringstermijn van vijf jaar en gebondenheid aan de termijnen van artikel 26 Pensioenwet) ook een rechtsvordering tot het voldoen van schade instellen. Dat is een rechtsvordering op basis van onrechtmatige daad vanwege:

- ten onrechte niet aangesloten zijn;
- ten onrechte werknemers niet opgegeven te hebben;
- onjuiste grondslagen opgegeven te hebben.

Dergelijke rechtsvorderingen gaan verder terug in de tijd omdat het ontdekken van dergelijke leemten leidend zijn in de aanvang van de verjaringstermijn (subjectieve verjaring).

Volgens de commissie Pensioenzaken is belangrijk dat:

- de Hoge Raad expliciet benoemt dat de **verjaringstermijn wordt verlengd** als werkgever **opzettelijk** het bestaan van de vordering verborgen heeft willen houden; en
- de Hoge Raad ook benoemt dat een verjaringsverweer naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid **onaanvaardbaar** kan zijn.

De vraag is gesteld of dit ook geldt voor schijnzelfstandigen.

De commissie Pensioenzaken besprak dat:

- het in dat geval om aangesloten werkgevers gaat die (ten onrechte) niet alle werknemers aanmelden; en
- de wet (Wet DBA) en de Wet Bpf 2000 uitgaan van de verantwoordelijkheid dat werkenden en werkverschaffers overeenkomsten juist kwalificeren respectievelijk alle opgaven doen in lijn met het uitvoeringsreglement en pensioenreglement.

In een opgave niet of onjuist gedaan dan handelt de werkgever in strijd met een wettelijke norm of komt zijn handelen/nalaten voor zijn risico. Daarmee is dan de onrechtmatige daad gegeven en:

- kan tot 20 jaar worden teruggevorderd; en
- kan de aanvang van de verjaring gaan lopen vanaf het ontdekken van het onrechtmatige handelen.

3.1 Civiel

Invaren & eigendomsrecht

Geen uitspraken in deze rapportage. Voor de zekerheid herhalen we twee uitspraken uit de vorige rapportage:

Het kort geding tegen het Beroepspensioenfonds voor de Loodsen [ECLI:NL:RBROT:2024:13102 Rechtbank Rotterdam, 27-12-2024, C/10/689951 / KG ZA 24-1125](#) dat door het beroepspensioenfonds werd gewonnen.

Aandachtspunt lijkt wel te zijn om als de pensioenuitkering niet wordt verhoogd na te denken over een langere periode van informatieverstrekking aan de deelnemers. **Over de gedane aangiften kan inmiddels worden gemeld dat dit door DNB niet wordt gezien als een antecedent dat moet worden gemeld. We zijn nog met DNB in overleg om te borgen dat bestuurders op de langere termijn niet alsnog worden geconfronteerd met aangiften. Aangevers zijn: mr. J. Lely, drs. H. Bollema, mr. J.P. Wittop Koning en drs. P. Lakeman (Sobi). Geen van allen heeft pensioen opgebouwd bij de pensioenfondsen waartegen zij aangifte hebben gedaan. Aangifte BPL d.d. 10 februari 2025, Personeelsfonds APG d.d. 7 maart 2025 en PWRI d.d. 6 maart 2025. Verwacht wordt dat tegen meer bestuurders aangiften worden gedaan.**

Een bodemprocedure tegen de staat over de wijzingen van de AOW maken (ook) duidelijk dat eigendomsrechten niet absoluut zijn. Zie [ECLI:NL:RBLIM:2025:158 Rechtbank Limburg, 14-01-2025, ROE 21/3045](#). De rechtvaardigingsgrond voor de wetwijziging per 1 april 2012 is uitsluitend gebaseerd op de toenmalige situatie. Of de macro-economische ontwikkeling zich jaren later nu wel of niet heeft doorgezet is daarom niet van belang. Het is aan de wetgever om de wet opnieuw te wijzigen als hij daartoe gelet op de huidige situatie, aanleiding ziet.

Scheiding

[ECLI:NL:GHARL:2025:954 Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, 20-02-2025, 200.344.394 en 200.344.395](#)

Datum uitspraak:20-02-2025 Datum publicatie:27-02-2025 Rechtsgebieden:Civiel recht; Personen- en familierecht Bijzondere kenmerken:Hoger

beroep Vindplaatsen:Rechtspraak.nl Inhoudsindicatie: Vernietiging verzocht van de in het echtscheidingsconvenant getroffen regelingen, misbruik van omstandigheden artikel 3:44 BW, benadeling voor meer dan een kwart. Artikel 3:196 lid 1 BW. **15**

[ECLI:NL:GHAMS:2025:230 Gerechtshof Amsterdam, 28-01-2025, 200.339.493/01 en 200.339.492/01](#)

Datum uitspraak:28-01-2025 Datum publicatie:03-02-2025 Rechtsgebieden:Civiel recht; Personen- en familierecht Bijzondere kenmerken:Hoger beroep, Beschikking Vindplaatsen:Notamail 2025/29, Sdu Nieuws Personen- en familierecht 2025/83, Rechtspraak.nl Inhoudsindicatie:Afwikkeling huwelijksvoorwaarden Periodiek verrekenbeding Partneralimentatie De beperktere uitkering die de vrouw krijgt volgens het vof contract leidt er toe dat er aan de zijde van de man een hoger te verrekenen bedrag overblijft, zodat zij per saldo recht op de helft heeft. De waardestijging van het onroerend goed van de man door verbouwingen met te verrekenen inkomen moeten worden verrekend Artikel 1:141 BW Artikel 1:157 BW [meer](#)

[ECLI:NL:RBLIM:2025:1418 Rechtbank Limburg, 08-01-2025, C/03/321407 / HA ZA 23-370](#) Datum uitspraak:08-01-2025 Datum publicatie:18-02-2025 Rechtsgebieden:Civiel recht Bijzondere

kenmerken:Eerste aanleg - enkelvoudigVindplaatsen:PR-Updates.nl 2025-0037, Rechtspraak.nlInhoudsindicatie:Tussenvonnissen. Ex-echtgenoten. Vrouw vordert verdeling pensioen ex-man opgebouwd tijdens het huwelijk. Toepasselijk kader. Geen verevening volgens de Wvps. Verdeling op basis van in convenant gemaakte afspraken. Partijen twisten over de omvang van het tijdens het huwelijk opgebouwde pensioen. De rechtbank stelt de man in de gelegenheid alsnog een precieze(re) berekening over te leggen.[meer](#)

Vorderingen van en op pensioenfondsen/pensioenuitvoerders

[ECLI:NL:RBLIM:2025:1447 Rechtbank Limburg, 12-02-2025, 11088945 \ CV EXPL 24-2248](#)

Datum uitspraak:12-02-2025Datum publicatie:25-02-2025Rechtsgebieden:Civiel rechtBijzondere kenmerken:Eerste aanleg - enkelvoudigVindplaatsen:Rechtspraak.nlInhoudsindicatie:Verbintenissenrecht; verbintenis uit andere bron dan od of ovkmst; onrechtvaardige verrijking**7**

[ECLI:NL:HR:2025:423 Hoge Raad, 21-03-2025, 24/01556](#)

Datum uitspraak:21-03-2025Datum publicatie:21-03-2025Formele relaties:Conclusie: [ECLI:NL:PHR:2024:1082](#)

In cassatie op : [ECLI:NL:GHDHA:2024:73](#)Rechtsgebieden:Civiel rechtBijzondere kenmerken:CassatieVindplaatsen:Sdu Nieuws Arbeidsrecht 2025/113, AR-Updates.nl 2025-0372, VAAN-AR-Updates.nl 2025-0372, Rechtspraak.nlInhoudsindicatie:Pensioenrecht. Verjaring (art. 3:308 BW). Tijdstip opeisbaar worden premievordering bedrijfstakpensioenfonds. Art. 26 Pw. Vervolg op HR 9 april 2021, ECLI:NL:HR:2021:527.**56**

[ECLI:NL:GHARL:2025:1677 Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, 18-03-2025, 200.342.730/01](#)

Datum uitspraak:18-03-2025Datum publicatie:25-03-2025Rechtsgebieden:Civiel rechtBijzondere kenmerken:Hoger beroepVindplaatsen:Rechtspraak.nlInhoudsindicatie:Arbeidsrecht. Cao-recht. Tegen taxionderneming gerichte vordering tot forfaitaire schadevergoeding wegens het niet verstrekken van gegevens op basis waarvan kan worden vastgesteld of de Cao Taxivervoer is nageleefd. Anders dan de kantonrechter ziet het hof geen reden voor matiging van de gevorderde forfaitaire schadevergoeding.**57**

[ECLI:NL:RBZWB:2025:490 Rechtbank Zeeland-West-Brabant, 29-01-2025, 11002036 CV EXPL 24-1425 \(E\)](#)

Datum uitspraak:29-01-2025Datum publicatie:20-02-2025Rechtsgebieden:Civiel recht; VerbintenissenrechtBijzondere kenmerken:BodemzaakVindplaatsen:PR-Updates.nl 2025-0034, Rechtspraak.nlInhoudsindicatie:Verzet tegen dwangbevel gegrond. Het dwangbevel is niet rechtsgeldig omdat deze niet is vooraf gegaan door een aanmaning die op grond van artikel 21 Wet verplichte deelneming in een bedrijfstakpensioenfonds 2000 (wet Bpf) is vereist. Vordering tot veroordeling in daadwerkelijke proceskosten afgewezen; de proceskosten worden conform liquidatietarief toegewezen.[meer](#)

Vorderingen op of van werkgevers

[ECLI:NL:RBAMS:2025:1343 Rechtbank Amsterdam, 27-02-2025, 10997990](#)

Datum uitspraak:27-02-2025Datum publicatie:07-03-2025Rechtsgebieden:Civiel recht; ArbeidsrechtBijzondere kenmerken:Eerste aanleg - enkelvoudigVindplaatsen:VAAN-AR-Updates.nl 2025-0296, AR-Updates.nl 2025-0296, Sdu Nieuws Arbeidsrecht 2025/101,

Rechtspraak.nlInhoudsindicatie:Pensioen. Indexering. Ketjen heeft zich niet als goed werkgever gedragen. Belangen van gepensioneerden onvoldoende betrokken bij besluitvorming. Ketjen moet bijstorten in indexatiefonds.**1**

[ECLI:NL:RBMNE:2025:690 Rechtbank Midden-Nederland, 19-02-2025, 11196063 UC EXPL 24-4486](#)

Datum uitspraak:19-02-2025Datum publicatie:10-03-2025Rechtsgebieden:Civiel recht; ArbeidsrechtBijzondere kenmerken:Eerste aanleg - enkelvoudigVindplaatsen:VAAN-AR-Updates.nl 2025-0327, AR-Updates.nl 2025-0327, Rechtspraak.nlInhoudsindicatie:Schadestaatprocedure. Vaststelling van de schade die de werknemer heeft geleden doordat de werkgever door het vervallen van de mogelijkheid om pensioen in te kopen binnen het gesepareerd beleggingsdepot de voorwaardelijke toeslagregeling van het pensioenreglement niet nakomt en doordat de werkgever in 2016 een groot bedrag uit de egalisatiereserve heeft overgeheveld naar een kostendepot waardoor de werknemer een toeslag over zijn opgebouwde kapitaal per ultimo 2014 heeft gemist.[meer](#)**5**

[ECLI:NL:RBMNE:2025:670 Rechtbank Midden-Nederland, 19-02-2025, 11196048 UC EXPL 24-4485](#)

Datum uitspraak:19-02-2025Datum publicatie:10-03-2025Rechtsgebieden:Civiel recht; ArbeidsrechtBijzondere kenmerken:Eerste aanleg - enkelvoudigVindplaatsen:VAAN-AR-Updates.nl 2025-0328, AR-Updates.nl 2025-0328, Rechtspraak.nlInhoudsindicatie:Schadestaatprocedure. Vaststelling van de schade die de werknemer heeft geleden doordat de werkgever door het vervallen van de mogelijkheid om pensioen in te kopen binnen het gesepareerd beleggingsdepot de voorwaardelijke toeslagregeling van het pensioenreglement niet nakomt en doordat de werkgever in 2016 een groot bedrag uit de egalisatiereserve heeft overgeheveld naar een kostendepot waardoor de werknemer een toeslag over zijn opgebouwde kapitaal per ultimo 2014 heeft gemist.[meer](#)**6**

[ECLI:NL:GHDHA:2025:136 Gerechtshof Den Haag, 18-02-2025, 200.324.131/01](#)

Datum uitspraak:18-02-2025Datum publicatie:14-03-2025Formele relaties:Eerste aanleg: [ECLI:NL:RBROT:2022:10864](#)

Herstelarrest: [ECLI:NL:GHDHA:2025:315](#)Rechtsgebieden:Civiel recht; ArbeidsrechtBijzondere kenmerken:Hoger beroepVindplaatsen:AR-Updates.nl 2025-0329, VAAN-AR-Updates.nl 2025-0329, Rechtspraak.nlInhoudsindicatie:Pensioenrecht; tussenarrest; geen pensioenovereenkomst voor bepaalde tijd; instemmingsbevoegdheid niet afgestaan aan de OR; belangenafweging eenzijdig wijzigingsbeding.**12**

[ECLI:NL:PHR:2025:356 Parket bij de Hoge Raad, 21-03-2025, 24/03307](#)

Datum uitspraak:21-03-2025Datum publicatie:21-03-2025Rechtsgebieden:Civiel recht; ArbeidsrechtBijzondere kenmerken:Vindplaatsen:Rechtspraak.nlInhoudsindicatie:Arbeidsrecht. Uitzendovereenkomst. Is sprake van misbruik zoals bedoeld in art. 5 lid 5 Richtlijn 2008/104/EG (Uitzendrichtlijn)? Heeft hof toetsingskader uit de arresten JH/KG (HvJEU 14 oktober 2020, ECLI:EU:C:2020:823) en Daimler (HvJEU 17 maart 2022, ECLI:EU:C:2022:196) juist toegepast? Nationaalrechtelijke sanctie op misbruik zoals bedoeld in art. 5 lid 5 Richtlijn 2008/104/EG (Uitzendrichtlijn)?[meer](#)**88**

[ECLI:NL:PHR:2025:359 Parket bij de Hoge Raad, 21-03-2025, 24/02162](#)

Datum uitspraak:21-03-2025 Datum publicatie:27-03-2025 Rechtsgebieden:Civiel recht Bijzondere kenmerken:Vindplaatsen:Rechtspraak.nl Inhoudsindicatie:Pensioenrecht. Uitleg werkingsfeerbepaling in verplichtstellingsbesluit bedrijfstakpensioenfonds PFZW); cao-norm; in de beoordeling te betrekken gezichtspunten.**96**

Internationaal

[ECLI:NL:RBOVE:2025:1257 Rechtbank Overijssel, 04-03-2025, 10867382 \ CV EXPL 24-68](#)

Datum uitspraak:04-03-2025 Datum publicatie:07-03-2025 Rechtsgebieden:Civiel recht Bijzondere kenmerken:Eerste aanleg - enkelvoudig Vindplaatsen:AR-Updates.nl 2025-0294, VAAN-AR-Updates.nl 2025-0294, Rechtspraak.nl Inhoudsindicatie:Eiser heeft als internationale vrachtwagenchauffeur gewerkt op basis van een schriftelijke arbeidsovereenkomst met een Tsjechische vennootschap. In deze procedure vraagt eiser om nabetaling van loon op basis van een algemeen verbindend verklaarde Nederlandse cao. Volgens eiser kan hij die vordering tegen gedaagden instellen. Naar zijn mening had hij namelijk – materieel gezien – een arbeidsovereenkomst met gedaagden. Gedaagde 1 is volgens hem aansprakelijk omdat zij verantwoordelijk is voor het handelen van haar dochteronderneming. De kantonrechter wijst de vorderingen af. Kort gezegd is de kantonrechter van oordeel dat er feitelijk weliswaar een arbeidsovereenkomst tussen eiser en gedaagden heeft bestaan, maar dat daarop Tsjechisch recht van toepassing was. Dat maakt dat eiser geen aanspraak kan maken op nabetaling van loon dat gebaseerd is op bepalingen uit een algemeen verbindend verklaarde Nederlandse cao.[meer](#)**55**

Governance pensioenfondsen

-

Overig

[ECLI:NL:RBGEL:2025:1351 Rechtbank Gelderland, 12-02-2025, C/05/409770 / HA ZA 22-449](#)

Datum uitspraak:12-02-2025 Datum publicatie:26-02-2025 Rechtsgebieden:Civiel recht Bijzondere kenmerken:Eerste aanleg - enkelvoudig, Op tegenspraak Vindplaatsen:INS-Updates.nl 2025-0049, OR-Updates.nl 2025-0051, PR-Updates.nl 2025-0040, Rechtspraak.nl Inhoudsindicatie:Bestuurdersaansprakelijkheid bij faillissement stichting. Artikelen 2:138 BW en 2:300a BW. Bestuurders aansprakelijk voor boedeltekort. Voorschot toegewezen. Verwijzing schadestaat.**24**

[ECLI:NL:RBGEL:2025:1350 Rechtbank Gelderland, 12-02-2025, C/05/409767 / HA ZA 22-448](#)

Datum uitspraak:12-02-2025 Datum publicatie:05-03-2025 Rechtsgebieden:Civiel recht Bijzondere kenmerken:Eerste aanleg - enkelvoudig Vindplaatsen:INS-Updates.nl 2025-0046, Rechtspraak.nl Inhoudsindicatie:Peeters/Gatzen-vordering curator tegen (gelieerde) stichtingen en oud-bestuurder failliet. Maatstaf feitelijk beleidsbepaler niet van toepassing bij onrechtmatige daad 6:162 BW. Vordering curator deels toegewezen.**98**

[ECLI:NL:PHR:2025:199 Parket bij de Hoge Raad, 14-02-2025, 24/02160](#)

Datum uitspraak/[conclusie](#):14-02-2025 Datum publicatie:20-02-2025 Rechtsgebieden:Civiel recht Bijzondere kenmerken:Vindplaatsen:Rechtspraak.nl Inhoudsindicatie:Aansprakelijkheidsrecht. Financiële dienstverlening. Beleggingsadvies. Beluisteren opnames van telefoongesprekken.

In deze zaak heeft Forfait schadevergoeding gevorderd van haar beleggingsadviseur Van Lanschot. Forfait is in augustus 2019 met Van Lanschot een beleggingsadviesovereenkomst aangegaan en heeft in dat kader € 2 miljoen op een beleggingsrekening gestort. Dat vermogen was bestemd voor het

pensioen van Forfait's aandeelhouder, [betrokkene 1] (hierna: [betrokkene 1]). Op 27 februari, 1 maart en 2 maart 2020, kort na het uitbreken van de coronacrisis, heeft Forfait te kennen gegeven haar gehele aandelenportefeuille te willen verkopen. Van dat voornemen is zij na advisering door Van Lanschot echter iedere keer teruggekomen. Op 12 maart 2020 heeft Forfait alsnog opdracht gegeven de gehele portefeuille te verkopen. Van Lanschot heeft haar visie op die beslissing herhaald en vervolgens de opdracht uitgevoerd. De portefeuille heeft toen aanzienlijk minder opgebracht dan wanneer in februari of eerder in maart 2020 zou zijn verkocht. Forfait houdt Van Lanschot aansprakelijk voor het verschil. Rechtbank en hof hebben de schadevergoedingsvordering afgewezen. Forfait stelt in cassatie onder meer dat het hof ten onrechte, dan wel ontoereikend gemotiveerd heeft geoordeeld dat het de taak was van Van Lanschot om Forfait verkoop van de portefeuille te ontraden (onderdeel 2). Forfait stelt bovendien dat het hof ten onrechte opnames van telefoongesprekken tussen [betrokkene 1] en Van Lanschot niet in aanwezigheid van partijen heeft beluisterd en daaruit verkeerde conclusies heeft getrokken (onderdeel 3). Ten slotte stelt Forfait dat het hof zijn oordeel ten onrechte heeft gebaseerd op het feit dat de adviezen van Van Lanschot op de lange termijn goed zouden hebben uitgedaan als Forfait de portefeuille langer had aangehouden (onderdeel 4). Ik zie het middel niet slagen en geef afdoening met toepassing van art. 81 lid 1 RO in overweging.

3.2 Fiscaal

[ECLI:NL:GHARL:2025:1432 Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, 11-03-2025, 23/180](#)

Datum uitspraak:11-03-2025 Datum publicatie:21-03-2025 Rechtsgebieden:Bestuursrecht; Belastingrecht Bijzondere kenmerken:Hoger beroep Vindplaatsen:Viditax (FutD) 2025032111, NLF 2025/0668, V-N Vandaag 2025/593, FutD 2025-0666, Rechtspraak.nl Inhoudsindicatie:Dividendbelasting. Plaats van werkelijke leiding.**86**

3.3 Bestuursrecht en sociaal zekerheidsrecht

[ECLI:NL:CRVB:2025:391 Centrale Raad van Beroep, 27-02-2025, 23/3251 AOW](#)

Datum uitspraak:27-02-2025 Datum publicatie:17-03-2025 Rechtsgebieden:Bestuursrecht; Socialezekerheidsrecht Bijzondere kenmerken:Hoger beroep Vindplaatsen:Rechtspraak.nl Inhoudsindicatie:Herberekening aflossingscapaciteit terugbetaling AOW-toeslag. De Raad concludeert dat het hoger beroep van de Svb slaagt, omdat het besluit van 1 september 2022 een nieuw primair besluit is en niet als een wijziging van het eerdere besluit kan worden aangemerkt. De gewenningsregeling werd pas na de herberekening per september 2022 van kracht en gold niet voor eerdere maanden.[meer](#)**11**

[ECLI:NL:CRVB:2025:347 Centrale Raad van Beroep, 06-03-2025, 24/945 WIA](#)

Datum uitspraak:06-03-2025 Datum publicatie:11-03-2025 Rechtsgebieden:Bestuursrecht; Socialezekerheidsrecht Bijzondere kenmerken:Hoger beroep Vindplaatsen:Rechtspraak.nl Inhoudsindicatie:Herziening en terugvordering toeslag op de WIA-uitkering terecht. De Raad is van oordeel dat het Uvw bij de beoordeling van de dringende reden zowel bij de oorzaak als bij de gevolgen van de herziening en terugvordering alle relevante feiten en omstandigheden voldoende heeft meegewogen, en terecht geen aanleiding heeft gezien op grond van een dringende reden geheel of gedeeltelijk van de herziening en terugvordering af te zien.[meer](#)**13**

[ECLI:NL:RBROT:2025:3911 Rechtbank Rotterdam, 27-03-2025, ROT 24/10816](#)

Datum uitspraak:27-03-2025 Datum publicatie:27-03-2025 Rechtsgebieden:Bestuursrecht; Bestuursstrafrecht Bijzondere kenmerken:Voorlopige

voorzieningVindplaatsen:Rechtspraak.nlInhoudsindicatie:Financieel toezicht. Verzoek om een voorlopige voorziening strekkende tot schorsing van de openbaarmaking van het door DNB opgelegde verbod tot collectieve waardeoverdracht. DNB heeft een juiste belangenafweging gemaakt. De oplegging van een verbod is aan te merken als een bestuurlijke sanctie en DNB is bevoegd tot openbaarmaking hiervan. Niet is gebleken dat de te verwachten schade en/of nadelige gevolgen door de openbaarmaking zodanig zijn dat het algemeen belang bij openbaarmaking daarvoor moet wijken. Het besluit tot openbaarmaking is niet in strijd met het evenredigheidsbeginsel. Het verzoek wordt afgewezen.[meer](#)**20**

[ECLI:NL:CRVB:2025:290 Centrale Raad van Beroep, 19-02-2025, 23/703 WIA](#)

Datum uitspraak:19-02-2025Datum publicatie:28-02-2025Rechtsgebieden:Bestuursrecht; SocialezekerheidsrechtBijzondere kenmerken:Hoger beroepVindplaatsen:Rechtspraak.nlInhoudsindicatie:Terugvordering te veel betaalde WIA-voorschotten. Terecht geen aanleiding gezien de terugvordering te matigen. Geen sprake van dringende redenen.**61**

[ECLI:NL:RBAMS:2024:5468 Rechtbank Amsterdam, 05-09-2024, 24/1388](#)Datum uitspraak:05-09-2024Datum publicatie:20-02-2025Rechtsgebieden:Bestuursrecht; SocialezekerheidsrechtBijzondere kenmerken:Eerste aanleg - enkelvoudigVindplaatsen:Rechtspraak.nlInhoudsindicatie:Herziening WIA-uitkering in verband met het ontvangen van een pensioen uit het buitenland. De rechtbank komt tot het oordeel dat Bonaire en Sint Eustatius vallen onder het begrip "Mogendheid" als bedoeld in de Wet WIA en daarmee is het Besluit voorkoming en beperking samenloop WAO- en Wet WIA-uitkeringen met uitkeringen op grond van de sociale wetgeving van een andere Mogendheid van toepassing op ouderdomsuitkeringen vanuit deze bijzondere gemeenten. Het pensioen dat eiseres ontvangt kan worden aangemerkt als een ouderdomsuitkering als bedoeld in artikel 1, eerste lid, aanhef en onder c, van voornoemd Besluit. Er is dus sprake van samenloop van deze ouderdomsuitkering met de WIA-uitkering. Dit betekent dat de WIA-uitkering slechts wordt uitbetaald, indien en voor zover deze het totale bedrag van het pensioen overtreft. De uiteindelijke berekening die in dit kader door het Uvw is gemaakt, is niet bestreden door eiseres. Het Uvw heeft de WIA-uitkering van eiseres dan ook terecht met toepassing van artikel 76, eerste lid, onder c, van de Wet WIA herzien door het pensioen in mindering te brengen op de WIA-uitkering. Van schending van het gelijkheidsbeginsel of strijd met het discriminatieverbod is geen sprake.[meer](#)

[ECLI:NL:RBOBR:2023:3196 Rechtbank Oost-Brabant, 30-06-2023, 22/1347](#)Datum uitspraak:30-06-2023Datum publicatie:18-02-2025Rechtsgebieden:Bestuursrecht; SocialezekerheidsrechtBijzondere kenmerken:Eerste aanleg - enkelvoudigVindplaatsen:Rechtspraak.nlInhoudsindicatie:WIA-uitkering. Eiseres ontvangt ook een Poolse arbeidsongeschiktheidsuitkering en daarop heeft het UWV anticumulatievoorschriften toegepast. Volgens de rechtbank is de Poolse uitkering terecht in mindering gebracht op de WIA-uitkering.

3.4 KIFD en GIP

GIP

Geschillencommissie GIP 5 februari 2025, [2024-0411 \(dynamische berekening AOP\)](#)

Datum uitspraak: 5 februari 2025

Inhoudsindicatie: Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen. WIA-uitkering.

Arbeidsongeschiktheidspensioen. WIA-uitkeringsgrens. Berekening fictief fulltime jaarsalaris.

Samenvatting: Verzoeker is tot 30 november 2018 werkzaam geweest bij een werkgever die valt onder de pensioenregeling van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds Zorgverzekeraars (hierna: SBZ). Met ingang van 10 oktober 2017 ontvangt verzoeker een uitkering op grond van de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (hierna: WIA). Naast een WIA-uitkering ontvangt verzoeker op grond van het pensioenreglement een arbeidsongeschiktheidspensioen (hierna: AOP). De hoogte van het AOP is geregeld in artikel 29 lid 2 pensioenreglement (versie 2017) en bedraagt een percentage van het jaarsalaris boven de WIA-uitkeringsgrens. Hierbij wordt het loon geldend op ingangsdatum WIA/AOP steeds fictief verhoogd volgens de algemene loonronden bij zijn voormalig werkgever. Op de hoogte van het loon wordt het bedrag van de WIA-uitkeringsgrens vervolgens afgetrokken. Partijen verschillen van mening hoe art. 29 lid 2 pensioenreglement uitgelegd dient te worden. Verzoeker vindt dat SBZ op grond van het pensioenreglement moet rekenen en van jaar tot jaar moet blijven rekenen met de WIA-uitkeringsgrens geldend op de ingangsdatum van de WIA per 10 oktober 2017 of het arbeidsongeschiktheidspensioen per 1 oktober 2017 (statisch). SBZ vindt dat zij op grond van het pensioenreglement moet rekenen met de WIA-uitkeringsgrens van het betreffende tijdvak (dynamisch). Verder wordt na een wijziging van artikel 31 (voorheen 29) lid 6 van het pensioenreglement per 1 januari 2021 het laatstgenoten fictieve fulltime jaarsalaris niet meer onvoorwaardelijk verhoogd met de cao-loonindex, maar met hetzelfde percentage als waarmee de pensioenaanspraken en -rechten worden geïndexeerd. Indiener stelt dat deze wijziging van het pensioenreglement in strijd is met het wijzigingsverbod ex artikel 40 lid 2 van het pensioenreglement. De commissie acht haarzelf gedeeltelijk niet bevoegd om van het geschil kennis te nemen. Voor het overige stelt de commissie SBZ in het gelijk.

Geschillencommissie GIP 4 december 2024, [2024-0372 \(inbouw AOW en peildatum bij berekening partnerpensioen ABP\)](#)

Datum uitspraak: 4 december 2024

Inhoudsindicatie: Nabestaandenpensioen. Pensioengevend salaris. Berekening. Begripsbepaling. Pensioenrekenleeftijd. AOW-leeftijd. Pensioenleeftijd.

Samenvatting: De echtgenoot van verzoeker is, na een dienstverband korter dan een jaar bij een werkgever van de overheid, overleden. Hij was deelnemer in het pensioenfonds ABP. Zijn nabestaanden (echtgenote en kinderen) ontvangen vervolgens een nabestaandenpensioen van ABP. De nabestaande echtgenote, de verzoeker, is het niet eens met de wijze van berekening van dit nabestaandenpensioen en verzoekt pensioenfonds ABP om deze berekening toe te lichten en te herzien. Zij acht het nabestaandenpensioen allereerst te laag omdat het salaris van haar overleden echtgenoot tijdens zijn dienstverband enkele keren was verhoogd en het laatst genoten salaris hoger was dan het startsalaris. Daarnaast is verzoeker het niet eens met de te bereiken pensioenleeftijd die door ABP in de berekening wordt gehanteerd. ABP is het daar niet mee eens en voert aan dat het nabestaandenpensioen correct is berekend volgens het pensioenreglement. De commissie stelt ABP in het gelijk.

KFID

Uitspraak [2025-0226 \(Bindend\)](#)

28 maart 2025

Tegen: AEGON Levensverzekering N.V.

Pensioenverzekering. Leeftijdskorting op het partnerpensioen. De consument vordert een jaarlijkse uitkering van € 8.737,- bruto per jaar dat genoemd is in het UPO. Uit de jurisprudentie van het

Europese Hof van Justitie (C-109/91) en C-262/88) leidt de commissie af dat het beginsel van gelijke beloning tussen mannen en vrouwen ook geldt voor pensioenregelingen, maar dat – vanwege dwingende redenen van rechtszekerheid – dit niet geldt voor pensioenaanspraken vanaf een tijdstip gelegen vóór de datum van het Barber-arrest vervulde tijdvakken van arbeid, te weten 17 mei 1990. De commissie is van oordeel dat de pensioenuitvoerder de korting op het nabestaandenpensioen van de consument gedeeltelijk ongedaan heeft mogen maken, namelijk op de pensioenaanspraken die na 17 mei 1990 zijn opgebouwd. Voor de pensioenaanspraken opgebouwd vóór 17 mei 1990 mag de pensioenuitvoerder de korting in stand houden, De vordering wordt afgewezen.

Tussenuitspraak [2025-0162A](#) (Bindend)

27 februari 2025

Tegen: Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. h.o.d.n. Centraal Beheer Pensioenverzekering. Zorgplicht van de financieel dienstverlener. Omzetting gegarandeerde aanspraken. De commissie moet de vraag beantwoorden of de financieel dienstverlener als bemiddelaar c.q. adviseur de op hem rustende bijzondere zorgplicht heeft geschonden door de consument niet te waarschuwen voor de risico's die hij met de pensioenverzekeringen op beleggingsbasis zou lopen bij een fors dalende rente en door tijdens de looptijd van de verzekeringen niet te waken voor de belangen van de consument. De conclusie is dat de financieel dienstverlener jegens de consument is tekortgeschoten in de zorg die redelijkerwijs van hem verwacht mocht worden. De consument is door de financieel dienstverlener min of meer aan zijn lot overgelaten. Daardoor is de financieel dienstverlener zodanig ernstig tekortgeschoten dat zijn aansprakelijkheid niet wordt verminderd door een eventuele eigen schuld van de consument. De klacht van de consument is gegrond.

Uitspraak [2025-0145](#) (Bindend)

27 februari 2025

Tegen: Aegon Cappital B.V.
Pensioen. Life cycle. Zorgplicht pensioenuitvoerder in het kader van prudent beleggen. Onder controle brengen van het renterisico en het streven naar een zo stabiel mogelijke pensioenuitkering. Naar het oordeel van de commissie zijn er geen feiten of omstandigheden gesteld waaruit kan worden afgeleid dat de pensioenuitvoerder niet heeft belegd volgens het prudent person-beginsel. Wel komt de commissie tot het oordeel dat de pensioenuitvoerder de consument op onvolledige wijze heeft geïnformeerd over de werking van het fonds dat wordt gebruikt om het renterisico te controleren. Het is echter niet aannemelijk dat de consument een andere keuze dan het neutrale risicoprofiel had gemaakt als hij wel volledig was geïnformeerd. De vordering wordt daarom afgewezen.

Bijlage 1 wetgeving rond en in verband met gender en partnerschap

In aanvulling op onderstaande bijlage is in de [nieuwsbrief](#) van 15 augustus 2023 een update gepresenteerd.

<i>Naam</i>	<i>Volgende stap</i>	<i>Beknopte inhoud</i>	<i>Motie/Toezegging/CA</i>
a. Wetgevingstrajecten			
Wetsontwerp tegengaan huwelijkse gevangenschap (35 348)	Afronding behandeling EK in het kader van novelle, zie hieronder.	Het voorstel verruimt onder meer de mogelijkheden voor de rechter om huwelijkspartners te bevelen mee te werken aan de beëindiging van een religieus huwelijk	
Novelle wetsontwerp tegengaan huwelijkse gevangenschap	Advies RvS	Aanpassingswet om n.a.v. consultatieronde een strafrechtelijk onderdeel uit de Wet tegengaan huwelijkse gevangenschap te schrappen	
Wetsontwerp Wijziging voorwaarden geslachtsvermelding geboorteakte (Aanpassing Transgenderwet) (35 825)	Advies RvS op amendement introductie X	Het voorstel verruimt de mogelijkheden voor transgender personen om de geslachtsregistratie te wijzigen, door het schrappen van de nu nog vereiste deskundigenverklaring en het openen van een wijzigingsmogelijkheid voor minderjarigen jonger dan 16 jaar.	Aangekondigd bij brief van 10 april 2019 m.b.t. evaluatie Transgenderwet. ^{5F15} Amendement introductie 'X' onderdeel van het regenboogstembusakkoord.

¹⁵ *Kamerstukken II* 2018/19, 27 859, nr. 133.

		Amendement Van Ginneken (stuk nr. 13) vult voorstel aan met introductie van de registratie van geslacht 'X' – is aan RvS voorgelegd voor advies.	
Wetsontwerp ter uitvoering van de herziening van Verordening Brussel IIbis (Verordening 2019/1111) (35 888)	Inwerkingtreding 1 augustus 2022	Onder meer vereenvoudiging wederzijdse erkenning gezagsbeslissingen & verbetering tegengaan kinderontvoering	EU-Verordening 2019/1111, van toepassing met ingang van 1 augustus 2022. ¹⁶
Wetsontwerp deelgezag	Voortzetting wordt nader bezien in het licht van het regenboogstembusakkoord	Het voorstel biedt een mogelijkheid om de relatie te versterken tussen het kind en anderen dan de ouders die een grote rol in diens verzorging en opvoeding spelen.	Aangekondigd bij brief van 12 juli 2019. ¹⁷
Wetsontwerp kind, draagmoederschap en afstamming	Nader rapport	Het voorstel treft een regeling voor het ontstaan van afstammingsrelaties na draagmoederschap en versterkt het recht van het kind op afstammingsinformatie.	Coalitieakkoord

¹⁶ Verordening (EU) 2019/1111 van de Raad van 25 juni 2019 betreffende de bevoegdheid, de erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen in huwelijkszaken en inzake de ouderlijke verantwoordelijkheid, en betreffende internationale kinderontvoering, *Pb EUL* 178/1.

¹⁷ *Kamerstukken II* 2018/19, 33 836, nr. 45.

Wetsontwerp introductie gecombineerde geslachtsnaam	Nota n.a.v. Verslag	Mogelijk maken keuze van ouders voor combinatie van hun beider geslachtsnaam als geslachtsnaam kind.	Motie Groothuizen en Bergkamp.8F ¹⁸
Wetsontwerp aanpassing Wet opneming buitenlandse kinderen ter adoptie (Wobka)	In afwachting van besluitvorming over toekomst interlandelijke adoptie		
Wetsontwerp tot drempelverlaging omgangsverzoeken grootouders	In voorbereiding	Verlaging van de drempel voor grootouders om de rechter te verzoeken om een omgangsregeling met kleinkinderen.	Motie van de leden Van Toorenburg, Van den Berge, Van der Staaij, Kuiken, Van der Graaf en Krol9F ¹⁹
Wetsontwerp preferentie kinderalimentatie	Start internetconsultatie voorjaar 2022	De vordering tot betaling van levensonderhoud voor kinderen en jongmeerderjarigen wordt een preferentie toegekend.	Aangekondigd bij brief van 18 november 2020.10F ²⁰
Wetsontwerp introductie ouderschapsplan BW BES en enige andere onderwerpen	In voorbereiding	Introductie ouderschapsplan op de BES alsmede enige andere onderwerpen ter vergroting van de concordantie van het Europees Nederlandse BW en het BW BES	Motie Kuiken en Ceder.11F ²¹

¹⁸ *Kamerstukken II* 2018/19, 35 000 VI, nr. 89.

¹⁹ *Kamerstukken II* 2020/21, 31 265, nr. 87.

²⁰ *Kamerstukken II* 2021/22, 31265, nr. 75.

²¹ *Kamerstukken II* 2020/21, 35 420, nr. 333.

Wetsontwerp toezicht op vermogensbeheer van minderjarigen	In voorbereiding	Ter uitvoering van aanbevelingen uit het WODC-rapport over dit onderwerp	Toezegging aan uw Kamer.12F ²²
Wetsontwerp tot hernoeming verklaring van vermoedelijk overlijden	Meegenomen in Verzamelwet JenV 2021	Aanpassing terminologie om deze minder emotioneel belastend te laten zijn.	Aangekondigd bij brief van 18 juni 2019.13F ²³
b. Lagere regelgeving			
Wijziging van het Besluit burgerlijke stand BES ivm de akte van geboorte (levenloos)	Publicatie nader rapport en inwerkingtreding per 1 april 2022	Het introduceren van de akte van geboorte (levenloos) op de BES, in navolging van de regeling in Europees Nederland	
Wijziging Besluit burgerlijke stand 1994 ivm aanduiding ouder in de geboorteakte van het kind	Internetconsultatie	Verwerking gevolgen aanpassing Transgenderwet	Toezegging aan uw kamer

²² *Kamerstukken II* 2018/19, 33 836, nr. 26, p. 33.

²³ *Kamerstukken II* 2018/19, 33 552, nr. 55.

Bijlage 2 achtergronden bij het wetsvoorstel Wet pensioenverdeling bij scheiden

De Pensioenfederatie vindt dat zowel het wetsvoorstel als het conceptbesluit eenvoudiger kan. Vanwege de uitvoerbaarheid voor pensioenuitvoerders en begrijpelijkheid voor de deelnemers moet het ook eenvoudiger. Dat kan door de volgende wijzigingen:

1. Vereenvoudigen van de pensioenverdeling door schrappen keuze andere periode van verdeling;
2. Voorkomen kleine bijzondere partnerpensioenen;
3. Vereenvoudigen pensioenverdeling partnerpensioenen voor samenwonenden door gelijktrekken met regels voor gehuwden en - als dat kan - gecombineerd met het onderwerp 'voorkomen ontstaan klein partnerpensioen en voorkomen keuze bijzonder partnerpensioen (alleen conversie naar ouderdompensioen)'; en
4. Gelijktrekken regels voor echtscheiding en scheiding van tafel en bed (gelijk en als later een melding binnenkomt van echtscheiding wordt alsnog geconverteerd over de huwelijkse en scheiding van tafel en bed-periode).

Het wetsvoorstel pensioenverdeling bij scheiding en het conceptbesluit zijn na de overleggen met SZW verduidelijkt op de volgende punten:

- tijdens de gesprekken tussen scheidende partners over de boedelverdeling worden ook afspraken gemaakt over pensioen; en
- na de scheiding loopt een termijn van 6 maanden waarin de afspraken worden doorgegeven (en dus niet alsnog gemaakt kunnen worden).

Schrappen andere periode van pensioenverdeling

Het wetsvoorstel pensioenverdeling bij scheiding en het conceptbesluit maken voor de partners de volgende keuzes voor pensioenverdeling mogelijk:

- een andere periode dan de huwelijkse periode of
- een ander deel dan de helft.

Pensioenverdelingen zijn na een waardeoverdracht door de ontvangende pensioenuitvoerder moeilijk vast te stellen als men voor een andere periode kiest. Eigenlijk kan dit alleen worden 'herleid' op basis van de regeling van de oude, overdragende pensioenuitvoerder. Voor een geautomatiseerde verwerking is dat complex en wij verwachten dat dit tot problemen gaat leiden. Een andere periode waarover wordt verdeeld is ook niet nodig omdat het te verdelen pensioen uiteindelijk alleen gaat om een bedrag/pensioen dat wordt verdeeld. De keuze voor een percentage zou dus voldoende moeten zijn. Het voorstel van de Pensioenfederatie aan de Kamer zal zijn om de keuze voor de andere periode dan de huwelijkse periode te schrappen omdat dit tot het verminderen van complexiteit leidt voor zowel deelnemers als pensioenuitvoerders.

Daarnaast is na overleg van de Pensioenfederatie en het Verbond van Verzekeraars besloten om het proces van waardeoverdracht te verbeteren. Het voorstel van de koepels, dat het bestaande wetsvoorstel als uitgangspunt neemt, gaat er vanuit dat de overdragende pensioenuitvoerder de aanspraken in zijn administratie toedeelt aan:

- een huwelijkse periode en
- een niet-huwelijkse periode.

Deze perioden worden in jaren (of decimalen ervan) met de corresponderende opbouw doorgegeven aan de nieuwe pensioenuitvoerder. Indien relevant wordt ook de pensioenaanspraak meegegeven die uit een pensioenverdeling bij scheiding afkomstig is en dus niet meer voor een

volgende verdeling in aanmerking komt. Consequentie blijft dat zowel de pensioenadministratie als het systeem van waardeoverdracht moet worden aangepast en dat bij elke waardeoverdracht de overdragende pensioenuitvoerder de opgebouwde aanspraken nauwkeurig toedeelt aan. SZW heeft dit voorstel overgenomen.

Vereenvoudigen verdelingen bij verschillende samenlevingsvormen en voorkomen klein bijzonder partnerpensioen

Het wetsvoorstel pensioenverdeling bij scheiding behandelt gehuwden en geregistreerde partners anders dan samenwonenden. Dit verschil in behandeling volgens het wetsvoorstel hangt samen met het feit dat het goederenrecht verschilt. Er is geen sprake van een gezamenlijke boedel.

Toch ontstaat er in sommige situaties een bijzonder partnerpensioen op basis van de artikelen 57 Pensioenwet en 68 Wet verplichte beroepspensioenregeling. Als de samenwonende partner als partner in de zin van de pensioenregeling wordt aangemerkt, komt het hele opgebouwde partnerpensioen in aanmerking om te worden omgezet in een bijzonder partnerpensioen. Tegelijkertijd bestaat voor deze samenwonende partners geen mogelijkheid om het opgebouwde ouderdomspensioen conform het wetsvoorstel pensioenverdeling bij scheiding te verdelen.

Het voorstel dat de Pensioenfederatie aan de Kamer doet, betekent dat samenwonende partners pensioen alleen op basis van een schriftelijke overeenkomst kunnen verdelen, maar dan voor zowel opgebouwd ouderdomspensioen als opgebouwd partnerpensioen en dat een bijzonder partnerpensioen op basis van de Pw en Wvb dus niet (meer) automatisch ontstaat. Voordeel is dat:

- een weloverwogen keuze wordt gemaakt door samenwonenden en
- het proces van pensioenverdeling na een keuze hetzelfde is als bij huwelijkse partners.

Door de uitgebreide partnerdefinitie en gezamenlijke huishouding is het hanteren van een BRP-adres van de samenwoner en het plaatsen van een 'volgcriterium' bij de samenwonende partner belangrijk geworden. Zie 0.

Gelijktrekken regels voor echtscheiding en scheiding van tafel en bed

Het wetsvoorstel pensioenverdeling bij scheiding behandelt scheidingen van tafel en bed anders dan normale pensioenverdelingen bij scheiding. Een melding binnen zes maanden leidt tot verdeling van opgebouwd ouderdomspensioen (en dus niet van opgebouwd partnerpensioen) en een melding na zes maanden leidt tot verevening van ouderdomspensioen.

Veel scheidingen van tafel en bed eindigen later in een echte scheiding. Omdat de verdelingsregimes verschillen en pensioenuitvoerders geen automatische melding van een scheiding van tafel en bed krijgen zullen administratieve problemen ontstaan.

Het voorstel dat de Pensioenfederatie zal doen houdt in dat de pensioenverdeling bij scheidingen van tafel en bed gelijk is aan de pensioenverdeling van gehuwden.

Los hiervan voert de Pensioenfederatie overleg met SZW, BZK, J&V en RIVG over het leveren van het gegeven 'scheiding die volgt op een eerdere scheiding van tafel en bed'. Een derde van de scheidingen van tafel en bed (circa 400 per jaar) eindigt uiteindelijk in een 'echte scheiding'. Door de aparte melding kunnen de reguliere 30.000 scheidingen zoveel mogelijk geautomatiseerd worden uitgevoerd.

Op 14 september 2021 stond de brief ([35287 nr. 13](#)) van de minister van 8 juli 2021 [geagendeerd](#). De Pensioenfederatie bereidt een position paper met de commissie Public Affairs en de werkgroep WPS. De inhoud van die brief is gebruikt voor een technische sessie met Kamerleden. Kamerleden gaven aan interesse te hebben in voorstellen om:

- de manier van verdelen te vereenvoudigen;
- kleine bijzondere partnerpensioenen te voorkomen; en
- samenwonenden een opt-in mogelijkheid te geven.

De behandeling stond gepland voor 21 maart 2022, maar werd verplaatst naar week 36 van 2022. Kamerleden willen de WTP in samenhang met de WPS beoordelen. De eerstvolgende nota van wijziging werd niet meer voor de zomer van 2023 verwacht. Eind 2023 was het voornemen om overbruggingsmaatregelen op te nemen in de Verzamelwet Wet toekomst pensioenen. Na de verkiezing is het de vraag of dit gebeurt.

Op verzoek van het ministerie van SZW is een uitvraag uitgezet over de uitvoerbaarheid van met name de uitvoerbaarheid van de beschreven overbruggingsmaatregel 3. Samenvattend kunnen:

- 21 + 15 (36) pensioenfondsen relatief gemakkelijk ontsluiten (2,8 miljoen + 828 duizend naar deelnemers totaal).
- 9 + 7 (16) pensioenfondsen en uitvoerders kunnen ontsluiten, maar niet tijdens transitie. (6,9 miljoen naar deelnemers totaal)

Deze resultaten worden versterkt door 5 reacties in het vrije veld (16 + 5 = 21) dat publicatie op MPO tijdens de transitie **ongewenst** is. De reacties vertegenwoordigen 1,8 miljoen deelnemers (naar totaal aantal deelnemer van deze pensioenfondsen).

SZW wenste naar aanleiding hiervan alleen nog inzicht in het gebruik van UPO-model 4. Dit betreft het UPO-model voor verevend ouderdomspensioen voor de ex-partner. Deze vraag werd behandeld door de werkgroep WPS en de meelesgroep WPS. Uit een inventarisatie bleek dat veel pensioenfondsen het optionele veld 'verevend ouderdomspensioen' gebruiken. Tegelijk bleek een aantal grotere bedrijfstakpensioenfondsen dit optionele veld niet te gebruiken. In de beantwoording richting het ministerie van SZW is daarom benadrukt dat uit de eerdere uitvraag bleek dat de beschreven overbruggingsmaatregel 3 niet uitvoerbaar is tijdens de transitie. Voor SZW is het belangrijk om te weten hoe vaak het 'optionele veld' wordt gebruikt. Dat maakt de beschreven overbruggingsmaatregel overbodig.

Bijlage 3 achtergronden bij 'in welk land willen we werken'

Op 23 januari 2020 kwam het eindrapport van de Commissie Regulering van Werk (Commissie-Borstlap) uit. Dit rapport bestaat uit de volgende onderdelen:

['Deel 1 'In wat voor land willen wij werken?'](#)

['Deel 2 'In wat voor land willen wij werken?'](#)

['Deel 3 'In wat voor land willen wij werken?'](#)

['Deel 4 'In wat voor land willen wij werken?'](#)

De Commissie-Borstlap heeft de werking van de huidige arbeidsmarkt onderzocht. En is in dat onderzoek nagegaan in hoeverre de regels die in Nederland gelden rondom het verrichten van werk nu en in de toekomst nog leiden tot de gewenste uitkomsten. Het adresseren van het gemis aan pensioenopbouw onder werknemers heeft natuurlijk ook raakvlakken met het vergroten van de pensioenopbouw onder zelfstandigen. De verbinding tussen de twee thema's ontstaat doordat de zelfde partijen deelnemen aan beide werkgroepen (witte vlek en zzp) van de stichting van de arbeid. De werkgroepen zijn gescheiden omdat de aanpak van elkaar verschilt. Voor witte vlekken wordt in de werkgroep gebruik gemaakt van het aanvalsplan gericht op ongebonden en gebonden werkgevers. In de werkgroep zelfstandigen wordt, op verzoek van de minister van SZW, in eerste instantie gekeken naar mogelijkheden om zelfstandigen vanuit het huidige systeem te laten deelnemen in de tweede pijler. Vervolgens zal worden gekeken welke mogelijkheden er zijn vanuit het nieuwe stelsel. Op 16 november 2020 kwam de laatste [voortgangsbrief zzp](#) uit

Het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid is met de Pensioenfederatie een nieuw en daarmee samenhangend gesprek opstart. De achtergrond voor het verzoek zijn de gerechtelijke uitspraken over Deliveroo, Booking.com etc. En de resultaten van de webmodule die de overheid heeft geïntroduceerd om te bepalen of sprake is van een dienstbetrekking of arbeidsovereenkomst dan wel (zelfstandig) ondernemerschap. De beantwoording van de vragen in de module ligt niet in lijn met de conclusies die men vervolgens trekt. Er lijkt sprake te zijn van schijnzelfstandigheid. Maar ook de signalen over de genoemde sectoren waarin zelfstandigen zonder personeel grote ingang hebben gevonden zijn voor SZW relevant. SZW ziet enerzijds risico's in het kader van 'geen premie, toch pensioen' en zou anderzijds witte vlekken willen bestrijden.

In een [brief](#) van 5 juli 2022 gaat minister Van Gennip in op:

- het handhaven van regelgeving met het oog op 'arbeidsrelaties';
- een definitieaanpassing rond 'gezag'; en
- een 'bewijsvermoeden bij arbeid' (er is een arbeidsovereenkomst tenzij ...).

De genoemde onderwerpen in de hoofdlijnenbrief vertonen samenhang met het voorstel voor een richtlijn 'arbeidsvoorwaarden en digitalisering' van de Europese Commissie. In de voorgestelde richtlijn wordt onder andere het rechtsvermoeden van een arbeidsverhouding geformuleerd als platformwerkers zich via een app laten inhuren.

De minister refereert ook aan pensioen voor zelfstandigen. Zoals bekend is een poging ondernomen om vanuit de sector experimenten te ontwikkelen. Deze zijn helaas niet mogelijk gebleken binnen het beperkte wettelijke kader zoals opgenomen in het wetsvoorstel Toekomst Pensioenen. Vanuit de Stichting van de Arbeid wordt gekeken naar mogelijkheden om pensioen voor zelfstandigen in de tweede pijler mogelijk te maken. Daarover wordt in het najaar een advies aan de minister verwacht.

Een delegatie van een aantal sectoren gaat het gesprek hierover aan met SZW. Dat hangt samen met een werkprogramma van de Europese Commissie ([COM \(2021\) 761](#)) inzake de bescherming van

werknemers/werkenden bij (internet)platforms. Op basis van artikel 154 VWEU zal de Commissie met de sociale partners samenwerken aan een initiatief om de arbeidsomstandigheden bij platformwerk te verbeteren. Samen met een aantal pensioenfondsen en pensioenuitvoeringsorganisaties worden de arbeidsmarktontwikkelingen gevolgd. De minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid stuurde op 5 juli 2022 een brief over de arbeidsmarktontwikkelingen aan de Kamer. Aan SZW is toegelicht dat de pensioensector het volgende nodig heeft om (net als de overheid) goed te kunnen handhaven op schijnzelfstandigheid:

- Uniforme ketenaanpak met andere betrokken instanties en/of autoriteiten.
- Verduidelijken en wettelijk vastleggen van het begrip arbeidsrelatie.
- Registreren van aanbieders en uitvoerders van platformwerkapplicaties.
- Registreren van de apps.
- Registratienummer voor zowel de eenmanszaak (met of zonder personeel) als de 'schijn'zelfstandige, het RSIN – dit wordt niet ingericht, en een werkgroep vanuit de pensioensector werd gestart om een alternatief te ontwikkelen. Een alternatief dat niet direct werd ondersteund door het UWV. Vandaar dat op 3 juli 2023 een brief is verstuurd aan de KvK met de vraag gegevensuitwisseling van eenmanszaken geautomatiseerd mogelijk via het RSIN of een KvK-nummer. De KvK gaf instemming om het KvK nummer te gebruiken in de uitwisseling van gegevens.
- Koppelen van het BSN aan sector of (bedrijfs)activiteit.
- Vastleggen dat pensioenfondsen het recht hebben informatie op te vragen is essentieel.
- Verhelderen criteria voor wettelijk vermoeden van een arbeidsverhouding bij nationale implementatie.
- Vastleggen van de nodige gegevensverwerking in wetgeving.
- Voorkomen dat de 'schijn'zelfstandige via een tussenpersoon rechten ontbeert.

Uit gesprekken met SZW en de Belastingdienst wordt duidelijk dat zij de uitgezette lijn niet verlaten. De lijn is:

1. het beoogde wetsvoorstel brengt alleen verduidelijking aan juridisch wijzigt er niets (markt)partijen zijn sinds de Wet DBA zélf verantwoordelijk voor een juiste typering;
2. pensioenfondsen moeten vanaf de beoogde ingangsdatum van het wetsvoorstel (1 januari 2025) net zo krachtig handhaven als zij sinds 2016, na het verval van de 'verklaring arbeidsrelatie' verplicht waren; en
3. hooguit wordt het voor de werkende gemakkelijker om een dagvaarding uit te brengen.

Op 11 november 2024 kwam het [advies van de Raad van State](#) over het (aangepaste) wetsvoorstel VBAR. Daarin staat het volgende:

"Hoewel de Belastingdienst loonheffingen kan naheffen met een terugwerkende kracht van maximaal vijf jaar, blijkt uit de toelichting dat de Belastingdienst in de meeste gevallen niet zal naheffen over de periode waarin het handhavingsmoratorium van toepassing was. Dit betekent dat de gevolgen van een kwalificatie als arbeidsovereenkomst op dit vlak de komende jaren vooral betrekking zullen hebben op de toekomst. Hierdoor zullen de hervatting van de handhaving en de eventuele verduidelijking als gevolg van het voorstel een zogeheten 'zachte landing' krijgen.

Het wetsvoorstel voorziet niet in een dergelijke beperking ten aanzien van de naheffing van pensioenpremies. Pensioenfondsen kunnen hierdoor voor een dilemma worden geplaatst. Indien zij tot naheffing overgaan, kan dit voor de betrokken werkgevers en werknemers betalingsproblemen opleveren. Zouden zij de naheffing echter achterwege laten, dan kan de vraag rijzen of de betreffende jaren wel als verzekerd moeten gelden.

De vraag is hoe dat zich zou verhouden tot het beginsel dat ook uitkering plaatsvindt over jaren van nalatigheid in de premiebetaling. Als deze jaren wel meetellen voor de pensioenberekening, dan zouden de hierdoor verkregen pensioenaanspraken van 'nieuwe' werknemers ten laste komen van het collectief. Dit kan voor een pensioenfonds ingrijpende gevolgen hebben. De Pensioenfederatie heeft in dit verband geopperd schijnzelfstandigen geen pensioenaanspraken over het verleden te geven. De Afdeling adviseert in de toelichting nader in te gaan op manieren waarop de risico's van kwalificatie als arbeidsovereenkomst wat betreft verschuldigde pensioenpremies kunnen worden gemitigeerd, en zo nodig het wetsvoorstel aan te vullen."

Op vrijdag 4 april vond een laatste overleg met SZW, sociale partners en de Pensioenfederatie plaats. Belangrijkste boodschap is dat: een passage bij de VBAR over redelijkheid en billijkheid wordt overwogen. Deze passage zou onder het begrip 'uitzonderlijke omstandigheden' gehangen kunnen worden naast 'boos opzet'. Dit zou ruimte laten aan pensioenfonds om een redelijke en billijke afweging te maken wanneer een schijnzelfstandige zich bij het fonds meldt en bijvoorbeeld jarenlang als zelfstandige met BTW-nummer en fiscale voordelen heeft gewerkt.

Voor de bewijslast is het punt van een correcte administratie en voorkomen fiscale bovenmatigheid meegegeven. SZW begrijpt inmiddels dat ten minste een arbeidsovereenkomst/ bewijs van een arbeidsrelatie en inkomensgegevens overlegd moeten kunnen worden door de schijnzelfstandige.

Er volgt nog voor de zomer 2025 een nader rapport bij de VBAR waarin e.e.a. wordt opgenomen. En de toegezegde voorjaarsbrief van de minister aan de Kamer over schijnzfp en pensioen. De aanleiding is het advies van de Raad van State.